

IGI BLUES

*'I zato sam, sasvim sam
lutam kroz noć, čekam zoru
čekam zoru sam'*

Triva – Čaire

N E S V R S T A N I

Desetog januara 1954. godine je u Banjaluci bio napadao snijeg u visini preko jednog metra. Nisam ga vidio. Toga sam se jutro, u pola šest, tek bio rodio.

To mi je kasnije rekla Anka Čaćić, moja majka, rodom iz Vrpolja, kraj Knina.

U Kninu je, krajem četrdesetih godina, vojsku služio Adem Bašić iz Banjaluke, pa su se oni zaljubili, vjenčali i onda zajedno prešli živjeti u Banjaluku.

Moj je otac njenim roditeljima slagao da se zove Adam.

Kako su Ankini bili katoličke vjeroispovijesti, to sigurno ne bi dali svoj pristanak za brak, da su znali da je on muslimanske.

Kada su, nešto kasnije, saznali za prevaru, onda je već bilo previše kasno da se situacija popravi, te su poslije dugo samo uvrijeđeno šutili.

U septembru pedesete godine su Adem i Anka dobili svoje prvo dijete, moga brata Emira.

Do trećeg razreda moje osnovne smo sve četvero stanovali u zgradi između hotela 'Bosna' i samačkog hotela 'Čajavec'.

Onda se Adem odmetnuo, i ne dugo poslije oženio Vahidu Bojić, trgovkinju, koja je radila cijeli niz godina u granapu, na gradskoj tržnici.

Sa njom, njezinom ćerkom i sinom iz prethodnog braka, će biti sve do kraja svoga života.

Je se poslije te porodične havarije selim u Vladimira Nazora 1, više prodavnice 'Trešnja'.

Sa majkom i bratom tu živim do drugog razreda srednje škole, kada propadam na godinu, pa me mati – u strahu da se potpuno ne otmem, šalje u

D. Mitrova 47. Sa ocem i njegovom drugom porodicom tamo živim sve do godinu dana poslije svoje ženidbe, kada se privaljujem ženinama.

Završio sam osnovno obrazovanje u školi Braća Pavlić i srednju Muzičku. Dao sam pet ispita na VEKŠ-u.

Tu školu sam upisao kada sam jedno jutro sa prozora vidio jaranicu Mire Pandže, Miru Bos. Novi, kako tamo ide.

Na nagovor profesorice Ivane Domonji, dosta kasnije, upisujem i Pedagošku akademiju, ali na istoj ne dajem nikakvih rezultata sa pozitivnim predznakom.

Moji najbolji drugovi u osnovnoj su bili Škora Čvarak, Pašalić Uza i Malešević Duca. Omiljene TV emisije su mi bile 'Ogledalo građanina pokornog' i 'Mendo i Slavica'.

Prvi puta sam se zaljubio u četvrtom osnovne, drugi, na početku sedmog. Oba puta nesretno, što će mi pomoći da rano shvatim kako stvari idu, u životu.

Moji najbolji drugovi od doba puberteta su bili Koki, Neja Memon i Bartl.

Od viđenijih djevojaka ću se kasnije uspjeti zabavljati sa Vesnom Heler, Majdom, Duškom Puškom, Nadom Simurdić, Gogom Uzelac, Mirjanom Žabić, Azrom, Sekom, Slavicom Stehlin, Irenom Đuran i Mirjanom Savanović – Savanovom sestrom.

Prvi sam poljubio Zdenku Knapić, jedini sam muškarac koji je tih godina imao ljubavnu aferu sa operskom pjevačicom Milenom, kod Nerke Krupića, na jednoj žurci.

TV program više nisam pratio.

Oženio sam Vesnu Rističević (majka Jelica – domaćica i dugogodišnja aktivistica Crvenog krsta, otac Mirko – dugo godina načelnik vojne biblioteke, brat stariji Rile – Rilence). Sa Vesnom imam sina Igora.

Sjećanja, iz najranijeg djetinjstva, su obično uslovljena količinom i intenzitetom emocija koje bi neko dešavanje sobom proizvelo.

Tako odlično pamtim događaj, koji se zbilo kada sam imao četiri godine.

Moj dobar drug u igri je tada bio Zulić Mirsad.

Mićaća, tako smo ga zvali, je stanovao u istoj zgradi, ali na prvom ulazu.

Vršnjaci, bili smo u stalnoj potrazi za avanturom i nepoznatim.

Tako se dogodilo da smo se igrali jednom ispred bifea 'Čajavec', gdje je stajalo veliko bure vina iz kojeg je virilo crijevo, iz rupe na sredini. Mora da se u to vrijeme vino tako transportovalo u gostione, jer se sjećam, da se tim načinom u radnjama prodavalo ulje. Doneseš flašu, pa ti se iz bureta uspe.

Ko je to od nas dvojice počeo prvi ja ne znam, ali smo se bili uhvatili onog crijeva, pa iz bureta kroz njega potezali malo on, malo ja.

Ne sjećam se kako sam ušao u kuću (ni 20 metara odatle), gdje me roditelji odmah provale i u krevet povale (kinderbed – sa rešetkama da se, kad se spava, ne padne na pod). Sjećam se vrtoglavice, mučnine, panike i snažnog mlaza, kojim sam povrativši, pošpricao oca.

Po prvi puta u životu nisam znao đe udaram. Mati se bila prepala, otac sigurno psovao. Pored sve muke, ja tu izgleda uhvatim i onaj bolji dio od opucaice, pa ću kasnije, osim na muzička, dosta pažnje poklanjati i toj vrsti istraživanja.

S L U H

Prvo otkidanje na muziku sam imao u petoj godini života.
Pjesmu

'šeširić plavi je nosio na glavi
a oko vrata kravatu boje zlata'

sam slušao u bifeu samačkog hotela 'Čajavec'.

Način je bio sljedeći:

kada bih negdje došao do 2 dinara (bijela) ja sa tim u bife, pravo do džuboksa, tu ubacim paricu, pritisnem broj i - slušaj.

Gosti bifea se čudili, pa smijali.

Prvi javni nastup sam imao u sali 'Čajavec', gdje sam, za novogodišnju predstavu 1960. godine igrao jednog, od sedam patuljaka.

Pjevali smo:

'idemo, radimo,
nove kuće gradimo
i vesele pjesme rado pjevamo'

U predstavi je igrao i Buca Kragulj. On je recitovao:

'mlad komarac
tanka struka
tako-zvani
Zujić Zuka'

Ista dvorana je bila poprište i moga prvog solo istupa. Za prijem pionira u njihovu Organizaciju sam tu bio poveo:

'srca nam kucaju snažno i veselo
danas je praznik nama u čast
crvenu maramu dobit ću ja
i bijelu kapicu tra-la-la-la',

pa je onda zamnom prihvatila cijela sala ponosnih vršnjaka.
Za tih nekoliko minuta trajanja pjesme, ja sam bio predmet njihove pažnje,
za sebe – centar.

Po dolasku kući, zateknem probu orkestra u kome su gitare svirali moj otac i stric Bahrudin. Bahro je kasnije bio član i jedan od utemeljivača skupine 'Los muchachos', ansambla koji je u našem gradu uspješno njegovao tradiciju meksikanskog melosa.

'Ma vidi ti našeg pionirčine i pjevača', povikaše oni kada sam ja tu ušao, pa se svaki maši novčanika. Dojavila im bila moja majka, oko nastupa.

Dobijem nešto dvobanki, petobanki i 7 crvenih stoja.

Od prikupljenih sredstava sam – odmah taj dan, išao kupiti pribor za rezbarenje šper-ploče (luk, pilice i postolje), i još mi ostane. Taj je alatić u to vrijeme, među dječacima, bio jako popularan.

One uprte ženske okice sa priredbe, pojačane dejstvom dobijenih parica su, baš tu i tada, končno definisale pravac, kojim ću kasnije – kroz život, goniti.

Š E Z D E S E T E

Utakmice rukometaša Borca, su u mojoj glavi, ispečatile početak šezdesetih godina.

Kako se stadion tog kluba nalazio neposredno ispred zgrade, u kojoj sam stanovao, to sam bio redovan posmatrač njihovih nastupa.

Pamtim da su igrali Jerolim Karadža, Prohaska, braća Stanivuković, braća Kekera. Pučač penala je bio obavezno Jovo Kerkez, a najpopularniji igrač Pero.

'Ljuljni je Pero!', su uzbuđeni navijači zahtijevali od svoga ljubimca, kada bi se on našao u poziciji, za šutiranje.

U podrumu ispod bifea 'Čajavec' su trenirali bokseri 'Slavije'.

Moj je brat jedno vrijeme za njih i boksovao, kao junior.

Ljuti rival mu je bio Oliver – Oljo, što je stanovao iza hotela Bosna.

Njih su dvojica obično nastupali prvi, u uvodnim borbama. Poslije meča bi, bez obzira na ishod, obojica dobijali po veliku čokoladu.

Oljo se rano ostavio boksa, i otišao u Pariz učiti crtanje. Ostavši bez protivnika je onda i moj Emir batalio tu sportsku disciplinu. Poslije ga Anka upiše u Muzičku, da svira violončelo. Sa šasova je međutim bježao, pa ga je kasnije naš otac Adem odatle ispisao, nakon što ga se prvo dobro nalupao.

Emir je volio fudbal i dobro ga je igrao.

'Pjevač!', su ga zazivali u igri, 'Dodaj!'

Ja sam često u sumrake odlazio do hotela Bosna, i tamo, iza ograde bašte ili izloga, virio unutra.

Pažnju bi mi privlačila uvijek mlada i lijepa prodavačica cigareta.

Sa poslužavnikom, koji joj je visio oko vrata, bi ona išla od stola do stola, nudeći ih na prodaju. Rijetko su gosti na nju obraćali pažnju, ali kada bi od stola odlazila, onda su svi – iz nekog razloga, za njom gledali.

U vrijeme sviranja hotelskog orkestra bih imao oči samo za muzičare.

Česte angažmane su u to vrijeme u 'Bosni' imale pjevačice Darka i Fatima.

To znam tako, što im je haljine za nastupe, obema, znala šiti moja mati.

Pjevačica Fatima je nosila dugu crnu kosu, imala bijelo lice i svaki put

Emiru i meni poklanjala paricu, kada bi odlazila sa probe.

Darka je bila visoka do lusteru, skoro. Poslije probe bi sa mamom pila kafu, pa bi onda jedna drugoj gledale u fildžan. I ona nas je darivala, ali bi često ostavljala svoga sina Bucu kod nas, na čuvanju.

Buco je bio zajeban za čuvati.

Omiljena zabava djece, iz zgrade, je bila nedjeljom ići pred opštinu i tamo

loviti parice, koje je uobičavao bacati kum, kada se - na vratima, pojave mladenci.

Padale bi i bonbone, ali smo mi svi više voljeli parice, najviše žute. Jednom sam, za ulovljenih 35 dinara (tri žute banke i bijela petača) kupio 'ledosladoledo', koji se u našem gradu tada tek pojavio. Poslije prvog griza ga razočarano bacim, ništa mi se nije bio dopao.

Kasnije sam ga volio.

Mnoge sam stvari poslije, u životu bacao, a onda zavolio.

Sitne parice sam, isto nedjeljom, znao nalaziti na lijevoj strani ulaza Doma kulture, gdje je bila blagajna. Predhodnu noć bi se tu prodavale ulaznice za igranku, pa je kupcima znalo ispasti dinar, dva, nekada i 'banka', koje bih ja uzbuđeno kupio, a onda odlazio preko puta, na 'kume izgori ti kesa!'

Dječaci iz zgrade su ljeti pucali iz karabita, igrali se žandara i lopova, pirus – pale, trule kobile, zuje, šila, lopte, ta – ta.

Zimi se sankalo i sličuralo.

U podrumu zgrade se, sa djevojčicama, znalo igrati doktora.

Uzbuđenje prožeto dubokim strahom bi pojačavalo mistiku podrumske tame, kada bi se vršili liječnički pregledi.

Višnja mi je jednom pokazala gače. Bijele, čipkaste.

'Puštaj plakateeee!', sam vikao, kada bi ih iz aviona bacali. To sam volio najviše.

Do mog trećeg osnovne tako, kad li se razvali bračna zajednica roditelja.

Jebi ga, Mićo.

Adem onda ode Prekovrbasa.

Malo poslije odlazimo i mati, Emir i ja, jer više nismo imali pravo na stan u kom smo živjeli kao kvartet (4B). Selimo u Vladimira Nazora, na zadnji sprat zgrade, iznad granapa 'Trešnja'. Dve prostorije i velika špajza je bio prostor, koji smo tamo okupirali. Onako...

U drugoj, dubljoj sobi smo spavali mati i ja. Emir je boravio u prvoj, koja je po danu služila kao kuhinja, soba za primanje i Ankin šnajderaj.

U špajzi sam kasnije držao svoju hemijsku laboratoriju, u kojoj sam proizvodio barut.

Sa vanjske strane te prostorije, ispod prozora, sam instalirao poster 'Silueta', tako da ga je mogla lijepo vidjeti cijela zgrada.

Preko puta stana je bila veš kuhinja, wc, i jedna soba koju ćemo kasnije dobiti Emir i ja, a u kojoj je tada stanovala Vukica.

Vukica je bila radnica Čajaveca i mamina dobra drugarica. Ne znam sada, ni izbliza, koliko je mogla imati godina, ali je bila malo deblje konstrukcije, dobro sisata i jebazovna, za mene, makar tada još nisam mogao, je li. Kada se uđe, preko puta, onda ide hodnik. Sa lijeve strane prva vrata su Vukičina, do njih wc-a, i onda paralelno ulaznim – vrata veš kuhinje, u našem slučaju kupatila.

Kupalo se nedjeljom.

Ugrije se veliki kotao vode, iz njega ista šerpom zahvata, poliva, in tako vrši radnja kupanje.

Provalim ja jedne nedjelje da se Vukica nakanila kupati. Indikacija – podložio se kotao, jebo ga, jesam bio mali ali sam prolazio načisto.

Ulazna vrata njene strane su uvijek otključana (sem noću), što je bilo razumljivo, zbog korišćenja zajedničkih prostorija.

Prije nego bi počela sa zaplahnjivanjem, Vukica bi zaključala ulazna vrata. Ona od veškuhinje se nisu zaključavala.

Kada sam snimio da je voda vrela, i da će ona svaki čas sa radnjom početi, ja se zatvorim u wc, i primirim.

Čujem je kako zaključa, pa onda prođe u veškuhinju. Malo poslije, krenu pljuskanje uz isprekidano pjevanje neke narodne pjesme, ne sjećam se koje. Ja ću tu atmosferu kasnije prenijeti na Big-ov džingl 'na vrh brda', verzija dva.

Kada sam je pustio tako jedno pet minuta, da se dobro opusti glasom i fizički,

sa hlačama i gaćama spuštenim ispod koljena bubnem unutra, pred nju.

Prestala ona pjevati, jednom rukom pokrila pišu, drugom brzo prelijeće sa jedne sise na drugu.

Bile prevelike, pa nije mogla pokriti obe sa jednom.

'Šta radiš tu!?' - povika ona zbunjeno, ali više kroz smijeh.

'Ja kakijo, a nema papira da se obrišem', odgovorim, sav ozbiljan. Već sam ranije bio sklonio papir, ako ona...je li. Istjera me onda, pa ja onako usrane guzice – preko puta, u bazu.

Cajću – Čuna, ratnik i glavica – po.

Zgrada u koju sam se uselio mi je bila nekako prevelika. Osam ulaza,

plus – sa unutrašnje strane još tri zgrade, sa po dva. Puno nepoznate djece, razne dobi.

Onako, trebalo mi je da se naviknem.

Do kraja šestog bih ja onda na prugu, pa šinom – do stare zgrade.

Najnormalnije sam umio preći cijelu relaciju, a da ni jednom ne spadnem (sa šine).

U petom se shaverim sa Mirsom Imamovićem, iz stare zgrade. On bio sedmi.

Njegov je stari Hajro, cugaroš i gitarista.

Mirso i ja počnemo izlaziti, pred veče.

Bio decembar, bljuzgav, mi kupili crnu kremu za cipele, četku on maznuo iz kuće.

Onda se nađemo kod mene, namažemo čizme koje smo imali, naglancamo – 7 cigančadi da se ošpigla u njima, pa pred Titanik.

Tamo Beba, Dijana Rajić, Drenka, Zlata, Jaca, nekad Majda, i još neke.

Onda tu stojimo.

Ni jedna nas nije jebavala.

Nije smatalo.

Za Novu godinu, smo nas dvojica strpljivo čekali do dva poslije ponoći, kod mene.

Onda smo otišli u Park i sa borova skidali obojene sijalice. Nahapali smo ih se preko dvadeset, pa ih išli sakriti u podrum Mirsine zgrade, a moje bivše.

Kako sam se tamo, kao mlađi, znao igrati doktora, to sam onda odlično poznao teren, samim tim i tajna mjesta. Sve sam dlanove ruku ispržio te Nove godine.

Vrele žarulje.

Pred kraj petog razreda, u radnju Radio – ton, do 'Jugoplastike', dođe električna gitara.

'Melodija Mengeš', u dvobojnom prelivu – tamno smeđe ka svijetlom, jedan magnet, visila na sred izloga, koštala 49.000 dinara.

Jebo mater.

Rijetko je mogao proći dan, a da me se pred izlogom ne vidi, kako parim oči.

Ni jednu stvar u svome životu nisam želio više.

Zvuk električne gitare je tada bio moje unutrašnje biće, ona na izlogu – estetika života, pa šta god to značilo.

Unutrašnje biće sam najčešće ispoljavao u hodniku zgrade, gdje sam stanovao.

Na raznim mjestima i obavezno na glas sam ja imitirao zvuk električne gitare.

U hodnicima je moje imitiranje dolazilo do najjačeg izražaja.

Dobro odzvanjalo.

Iz sveg glasa sam ja tresao, kada sam se penjao ili silazio stepenicama.

Komšije otvarale vrata, frkisale, urgirale kod Anke.

Kako je to tandrljanje bilo jače od mene ja ne prestanem, a komšije se polako

naviknu, pa me prestanu zajebavati.

Šta će?

Jednog trenutka je ta potreba u mene postala toliko jaka, da sam počeo tražiti istomišljenike.

Tražio, tražio, pa kako to obično biva kada nešto dugo tražiš – zaspao.

V I S ‘ L J I L J A N I ’

je prva organizovana muzička formacija, čiji sam dio imao čast biti i ja.

Sin najpoznatijeg fotografa u gradu – Bucko Jakić je svirao na bubnjeve, Neja Memon i Zoran Bićanić gitare, ja sam bio Vokalni Solista.

Vježbali smo vrlo vrijedno i ozbiljno u Buckovom podrumu, u više navrata.

Od opreme smo imali dvije akustične gitare, pravi doboš, tri kartonske kutije umjesto timpana i mikrofona od magnetofona koji se nije imao u šta uključiti, a koji sam ja sa ponosom i velikom energijom držao u ruci, kada bi zajednički dejstvovali.

Mislilo se i na garderobu.

Po mjeri nam Anka sašila četiri potpuno identična, karirana prsluka na V izrez, sa po dva džepića, na svakom.

Onda se jedne nedjelje od oficira Jože iznajmilo pojačalo i dvije elektronke, obukla garderoba i pred Buckovom garažom napravila serija fotografija, koje će zabilježiti početak moje uspješne saradnje sa mnogim muzičarima

- kako iz našega grada, tako i dalje.
Mislilo se i na budućnost, ali slučajno.

V I S ' M R T V A C I '

Neja Memon je sada bubnjar, njegov brat Tomo i Nikola Vanjur gitariste, Toni Hodžić basista, ja vokalni solista. Važno je ovdje naglasiti da je u postavi prije moga dolaska gitaru svirao i Imela.

Nastup u učionici osnovne škole u Trapistima, za jedan prvi maj.
Na posljednjoj pjesmi show – a derem košulju sa sebe (crvena, karirana), što se smatra početkom moga nekontroliranog ponašanja pri budućim nastupima na binama, širom grada.

Prvi i jedini nastup vis-a 'Mrtvaci', prvi i jedini rok koncert ikada održan za stanovništvo mjesne zajednice Trapisti. Istorijski fakti.

Na moje uporno navaljivanje mi mati sašije roza košulju sa volanima, a od brata naslijedim uske hlače, koje mu je – zbog slabih ocijena u školi, naš otac Adem zabranio da nosi.

Tako uđem u top – modu po pitanju garderobe, ali ću se još dugo načekati prije nego mi dozvole da pustim kosu i tako postanem pravi 'bitlis', kao Kirija.

V I S ' R I C H M E N '

su bili Mlađo Govorčin, Toni Hodžić, Emir Bašić i ja – Caja.

Malo prije osnivanja ovog vokalno instrumentalnog sastava, moja majka Anka, angažuje Hamdiju Surića da me uči osnovama sviranja gitare. Naoružan tako najnovijim znanjem, u avanturu 'Rich men' ulazim spreman na 'šta treba!'

U evoluiranju male raje u gradu, vis 'Rich men' je bio jako značajna komponenta.

Poput Beatlesa i Stonesa su, u to vrijeme, gradom vladali muzički ansambli Vandali i Meteori.

Za nas su oni bili 'gore', nedodirljivi. Nije im se moglo opepeliti.

Pojavom V I S-a 'Rich men', klinci u gradu dobijaju svoj muzički sastav. Veliki dio vremena članovi grupe provode tamo gdje i oni: stojeći na

Kastelovom, pred Parkom, ili već gdje je u to vrijeme bilo popularno okupljati se i 'bogu krasti dane' - kako su roditelji opisivali taj vid naše djelatnosti, ne shvaćajući njenu važnost.

Sviralo se u sali 'Čajavec'.

Za svaku svirku se okupljalo od 400 do 500 malih 'pripadnika', iz svih krajeva grada.

Ime V I S-a se ispisuje na zgradama, tarabama, asfaltu, klupama i školskim keceljama djevojčica, jače pogođenih našom pojavom.

Na svjetskoj muzičkoj sceni se pojavljuje grupa 'Monkees'. Kao dio imidža, članovi tog sastava na glavama nose pletene 'žir' kape.

Naglavljujemo ih i Emir i ja, za nama odmah veći broj dječaka u gradu, što je odražavalo naš utjecaj na njih i van sale Čajavec.

Zoran Škrba, crta na hameru cijeli VIS i poster kači na čošku Titanika, iznad prodavnice 'Sport Heruc'. U radnju 'Jugoplastika', odmah do nje, je moja Vesna tada dolazila mirisati silk (siluk) i plastične omote za teke.

Mi tu onda naveče stojimo sa rajom i osjećamo normalno uzbuđenje mladosti, ali sve manje strah i nesigurnost – njene obavezne pratioce.

Nije da se nismo bojali Bareta i Bajbage.

Bare je jednom, pred našim očima opucio jednog, za pola većeg od sebe. Po svome običaju ga je kasnije častio bozom kod Rahmana, kao gestom pomirenja.

Tu, pod Titanikom, smo mi tokom večeri gledali ko prolazi, u asfaltni pločnik tabanima nogu pečatili svoje postojanje.

Između sebe se zezali, dobacivali (hej mala, čuješ? – dobro čuješ) i svi žicali, pa onda sa užicanim išli isto kod Rahmana, ali na devrek.

Zajedništvo stvara prijatnu toplinu.

U sali Čajavec, te zima, nije trebalo paliti grijanje.

Progaralo se. Stajati iza bine, dok njih 500 u sali isijava...

Rijetko smo pred nastupe pričali. Drhtao glas.

Od svirki je bilo i para, ali su do mene stizale jedva.

Uzbuđenje od stajanja na bini se zvalo – jebo pare.

Ne računajući Vandale i Meteore, u gradu su tada djelovale još grupe Usamljeni, Amori, Boemi, New men i Baroni. Sve starije formacije od naše, poznatije, u instrumentima neuporedivo bogatije i u stalnom

nadmetanju za primat.

Skupa sa malom rajom se formiramo i mi, čekamo svoju šansu.

Slatko čekanje.

Vandali organizuju gitarijadu.

U sali Cajavec se nagura nezamisliva količina poletarica i poletaraca grada Banja Luke. Dvorana primala 800 ljudi, za to večer se proda 2.300 karata. Euforija, koja koja prati nastup vis-a 'Rich men' je do tada nezapamćena. Od te večeri se kitimo komplimentom 'najpopularniji u gradu'.

U visini 30.000 dinara, je kasnije, procijenjena šteta od izvaljenih radijatora, u sali.

Osim onih što su stajali neposredno pred binom, još su samo ti na radijatorima bili u stanju svirku pratiti svojeokativno.

Ostali samo slušali.

Vandali to večer rastaljuju krupne pare, ja je završim prateći kući jednu Cecu velikih grudi, zbog koje sam – nešto prije toga, bio gorko oplakao. Po dolasku pred zgradu u kojoj je stanovala me ona uvela u podrum, tu svoje velike grudi ogolila, što je mene bilo šokiralo.

Ansambl Ričmen se, poslije tako dramatičnog smiještanja na grudi banjalučkih poletarki, seli u staru baštu doma JNA. Tu svira nedjeljom matineje, od 12 do 2, jednu zimsku sezonu.

U to vrijeme, televizija emituje seriju naslova 'Idu dani'.

Otvaramo i zatvaramo svirke naslovnom pjesmom:

‘Od života, na svi strani
Prijatelji razbacani
Idu dani’

Za nastupe se odijevamo u žensku odjeću, što će tek dosta kasnije uraditi i grupa Rollingstones, promovišući jedan od njihovih LP-a.

Van grada, 'Rich men' nastupaju dva ili tri puta u Bosanskoj Gradišci, u koju se putovalo redovnom autobuskom linijom.

Po dolasku bi se onda instrumenti - na autobuskoj stanici tovarili na leđa, pa prtili do sale, koja je odatle bila udaljena malo preko jednog kilometra.

Na jednoj od tih svirki sam upoznao Alenku, sa kojom sam se na pauzi, iza bine, filmski ljubio. U povratku mi se, iza toga, razdaljina do autobuske stanice činila mnogo kraćom.

Za doček 1966. godine se gostovalo tri dana u Klašnicama.

Doputovalo se crvenim autobusom, sviralo u maloj zgradici iza skretanja za Prnjavor.

Dupke puna bila sala, na dočeku.

Preko stotinu ih došlo da nas gleda.

Šizilo se do daske. Treslo se glavama, rukama imitiralo sviranje električne gitare. Pola sata tako, petnaest minuta Užičko, pa deset pauze. Tom rutinom do oko jedan poslije ponoći, pa se išlo spavati u kuću nekog brkajlije.

Tu se založilo, malo popilo i pred spavanje organizovala partija kartaroške igre poklapa, na kojoj brzo sve izgubim.

To su večer, Tonijev brat Majći i šupak Koka, svima odnijeli pare.

Drugi dan sala opet puna, bilo dogovoreno da sve pare od ulaza idu nama.

Na blagajni bio šupak Koka, tako da nije bilo rastala.

Onaj čovjek, kod koga smo spavali prvu noć, nam iz nepoznatog razloga, otkaže gostoprimstvo.

Nakon skraćenog savjetovanja sa organizatorom, pada odluka da se prenoći na tavanu njegove staje.

Zvučalo je uzbudljivo.

Na tavanu ima slame u izobilju, njoma se hranila krava iz prizemlja.

Malo je razgrnuti ispod sebe, sa mnogo više se pokriti i neće biti zime, uvjeravao nas je ljubazni domaćin.

Te se noći, meni smrzne prst na ruci (pravo), koji jedva spasim.

Na nečiji prijedlog se onda, oko četiri sata ujutro, ode dospavati u onu salu gdje se sviralo. Tamo se lože stolice, spava na stolovima, a pokriva crvenim plišanim zavjesama, skinutim sa prozora.

Treće se večer u Klašnicama nije sviralo, nego se ujutro – prvim crvenim autobusom, hitalo za Banjaluku.

Ljeto te godine sam upamtio isto po razgrtanju.

Išlo se svirati na Jadran, ugovorio Toni.

Kaštel Šučurac, mjesec dana, spavanje, hrana i još da se dobije para.

Privlačno, uzbudljivo, skoro fantastično.

Tamo stignemo oko podne. Bilo vruće, pred kućom koja je odgovarala adresi koju smo tražili, zateknemo veliku hrpu sitnog kamenja, šodora. Apsolutno ništa nije odavalo dojam tanc – placa. Iz kuće međutim izađe gazda, koji nas uvjeri da smo na pravome mjestu, pa posluži hladnim, osvježavajućim pićem. Kada smo se osvježili, on predloži da se – najbolje odmah, uhvatimo lopata i onaj šodor po dvorištu razgrnemo, ako se te večeri – je li, računa svirati. Oko četiri nam je donio i jesti + po hladno piće.

Posao se završio malo prije od predviđenog roka, tako da smo još uspjeli iz kuće izvaditi stolove i stolice. Poredali smo ih brzo, onda se umili i presvukli, pa sa svega pola sata zakašnjenja – udarili. Skupilo se raje, odmah tu noć.

Ja se ne sjećam razloga raspada 'Ričmera', ali me na nekom od nastupa sa njima, ranije, snimio Ekrem Nanić, pa u jesen 1968. godine, pozvao da pjevam u Domu kulture.

U D O M U K U L T U R E

Nanić duva u tubu, Rudi Sarkotić saksofon, Nijaz Durić kontrabasira (malo poslije i pravi, električni bas), Tončo klavirira (poslije njega Muradif na prve orgulje u gradu, 'Farfisa'), Vojo Stajčić gitara(Vandali se razvaljuju, prije njih i Meteori), Miro Štefanac udara u bubanj. Ime – 'Pro et contra'. Oni 'pro', contriramo Nada Barudžija, Sandra Kulijer, Nidim – poslije Co, i ja – Caja.

Ja nisam mogao isčekati od ponedjeljka do subote, koliko je na tim svirkama bilo života, uzbuđenja, još života, i još malo. U to vrijeme, u gradu, nisu postojali kafići i diskoteke, pa se subotom i nedjeljom, u sali Doma, okupljalo sve što se htjelo računati da živi u koraku sa tadašnjom modom i vremenom.

Te sam zime tamo pjevao 'Oprosti' (B. Stefanović), 'Zemlja 1000 plesova' (V. Picket), 'Budi dobar prema njoj' (neznam), 'Mustang Sally'(Otis Reding) 'Noćas si lijepa ljubavi' (Vjekoslav Jut), 'To love somebody' (Bee Gees),

'Debora' (V. Picket), 'Telefon' (Gaston ja telefon ki son), 'Nights in white saten' (Moody blues), dalje se ne sjećam.

Pri treningu melodije 'Noći u bijelom satenu', Nijaz nije mogao ovladati bass rifom, koji je – za ispravno izvođenje melodije neophodan, pa sam tako počeo karijeru basera.

Sala Doma kulture prima oko 700 ljudi, sa balkonom.

Na tim igrankama se prodavalo do 1.700 karata.

Jedan dio publike bi onda plesao u dvorani, dok bi drugi korzirao hodnicima i spratovima te naše kulturne ustanove.

Djevojke bi se, za igranku, počinjale pripremati od 3 popodne (Miki Žabić). Dolazilo se u čizmama, koje su se po ulazu skidale i ostavljale na garderobu, a onda obuvale lakše, elegantnije cipelice, pogodnije za ples.

Svaki je od vokalnih solista, za večer, pjevao dva seta od po 5 ili 6 pjesama. Kada bih pjevao 'Noći', onda bi se veći dio prisutnih zguravao u salu i balkon, da nastup prati okularno.

Ta se pjesma bila skinula i svirala do zadnje boce vijerno.

Za spektakularni solo se na binu penjala Irena, kasnije Nijazova žena, koja ga je duvala uflautu.

U to vrijeme se zabavljam, sa od sebe nešto starijom, Vesnom Heler.

Ja sam tada išao u sedmi osnovne, ona treći gimnazije.

Ni ona ni ja na tu razliku nismo obraćali pažnju, kada bi se – za vrijeme dok ne pjevam, iza bine pritiskali i ljubili filmski, do blage nesvjestice.

Kad pjevam, onda se zentam sa Majdom, koja se u to vrijeme zabavljala sa Tunjom – Kirijinim mlađim bratom. Dok bi oni plesali, mi ono.

Sljedeće godine se šigicanje sa njom nastavilo, ali je momak bio Žika.

Pare, koje sam za te nastupe dobijao, sam koristio za igranje kartaroške igre poker, u čije me tajne ozbiljnije upućuje Ekrem, u gradu poznatiji kao Ćoro.

Velika mi je želja bila postati najbolji pokeraš grada.

Ometali su me Mićo Šišarica, Adil i Ismet Šaškin, Bojan, Šime Rošer, Pop, Ranko iz autoservisa, Kifla, Đela, Brka, Boro Kubura, Zaja, Fajki, Ibro Zubović, Triva, Rusmo, Ljubiša, braća Komarica, Bato Bogdanović, Vlado Stehlik, profesor Radović, Zele, Brico Kerim, Brico Fircik, dr Meho Dizdar, Nenči, Bakir – Kirba, Šunkići, Buco Sekretar, Ćiro, Gera, Drago Kuprešanin, Jaro, Baja, Nedim, Ibro Beganović, Risa, Lovšin, Muri, Pika

Taćić, Šeha, Zorić, Duilo, Braco Napotnik, Enes, Jošin, Koki, Miro Mikeš, Žare Bošnjak, Siniša Pavlović, Vlado Josipović, Ekrem Beglerbegović, Todor, Kita, Ljevar, Mišo Valenta i jednom Cokula.

Z E M L J O T R E S

Sljedeće, 1969. godine, bilo opet odlično u Domu kulture, kad li se u novembru iznenada zaljuljaše temelji grada (baza), samim tim i na njima sagrađeni objekti (nadgradnja).

Po tom će se tragičnom događaju, kasnije, snimiti film 'Kad zemlja zadrhti' poznatog režisera Torija Jankovića. U glavnoj ulozi Ljuba Tadić, od Banjalučana glumio legendarni Slavko Zamola.

Akcija, sa sretnim završetkom.

Za nas klince je to vrijeme bila neprekidna akcija. Spavalo se pod šatorima, ašikovalo, pilo i ludovalo.

Omladina u zabavu udarati mora, pa se prva organizovana – poslije trehane, odvijala u podrumu Doma kulture. Prave se disko večeri, za iste se koristi gramofon 'Tosca', sa dva zvučnika.

Preteča svih disko džokeja grada je bio Ratak, koji će kasnije raditi u banjalučkom osiguravajućem društvu OZ, a mnogo kasnije, u Bioskopima Vlade Ljevara.

Te sam godine bio upisao Muzičku, pa kako su sve srednje škole selile u neke od gradova države – da se razred završi, muzičare zapadne Tuzla.

T U Z L A (jaja mrzla)

U Tuzli se subotom i nedjeljom igraju igranke, i tamo – kao i kod nas, na iste dolazi plesati cijeli grad.

Sviraju 'Terusi', njihova legenda je pjevač i basista Paki. Gitaru im svirao Bata Kostić, kasnije prešao u YU grupu.

Sa pjesmom 'Hey Joe' Džimi Hendriksa i 'Please let me stay' – što ju je pjevao Leo Martin, se redovno pojavljujem na svim njihovim svirkama. Za te nastupe pare nisam dobijao, ali se steklo dosta naklonosti mladih Tuzlakinja, specijalno gimnazijalke Snežane, pa je to pogodovalo.

Zimsko ferije provodim u Banjaluci.

Sa Ćorinim orkestrom nastupam u šatoru, koji je cirkus Adria poklonio gradu.

Vratim se u Tuzlu da završim razred, poslije toga u Banjaluku, da nastavim gdje sam stao.

A gdje sam stao, tu bih ga i dao.

27-ma D I M E N Z I J A

Zoran Todorović i Lovšin su svirali gitare, Ljubo Gajić i Boris Dražić bubnjeve, Igor Varšek bas. Začetnik banjalučke rokarske scene Šemić Zlatko – Šemara je u njih pjevao.

Svirali su ljetnu gažu na Visu.

Po povratku, Šemara i Varšek iz sastva istupe.

Umjesto njih nastupe Nino Bahtijarević, Emir i ja – Caja.

Nino će onda udarati u klavijature, ja u bas, a Emir u melodije.

Po mnogima je, pojava ove muzičke formacije, u gradu dramatično podigla nivo ustanovljenih, i do tada vladajućih, muzičkih standarda.

Po meni – sigurno.

Kupuju se profesionalni instrumenti, vježba studioznije i duže nego ikada.

Skidaju se (kopiraju) pjesme najkompliciranije strukture.

'Dimenzija' počinje zvučati i nalikovati profesionalnim grupama te tipe.

Jednu od prvih svirki smo izveli na mojoj krovnoj terasi.

Mati bila negdje otišla, pa smo organizovali hitar prebac instrumenata i gore udarili.

Na samoj terasi se skupilo stotinjak ljudi, dole – pod 'Trešnjom', se bio zakrčio saobraćaj.

Prijeteći svačim, na kraju i murijom, su nas komšije, nakon nekoliko, rastjerale.

Par dana je taj događaj bio priča raje i komšiluka. Poput Bitlsa, na onom njihovom krovu.

E pa i mi smo ga imali (krov).

Najznačajniji čovjek 27-me dimenzije je bio Zoran Todorović.

Vrstan gitarista, kompozitor, perfektnog sluha, imao zavšenu nižu violine.

Kao učenik generacije, četvrti razred gimnazije odlazi pohađati u San

Francisko. Odatle donosi progresivne muzičke ideje, ali i neke dodatne:

'ako ikad dođeš u San Francisko

duni trave list, pa goni u disko'

+ Kastaneda, satsanzi, nolidž, meditacija i guru Maharaj Ji.

U kući Zoranovih staraca se moglo vježbati, što je bila krupna stavka za probitak benda. Kada su mu roditelji prešli u Njemačku, onda se u toj kući, pored muzike, probavalo još što – šta.

Pravimo svoje reklamne majice. Na malim crnim pločicama koje će se na kožici nositi oko vrata, kod Sarača, graviramo ime ansambla.

Ponosna je bila ona koja bi tu pločicu pronosala po gradu.

Štampamo prve plakate – postere, dizajnira ih Josip Granić.

Ljeto 1970-te sviramo u bašti KAB-a, kraj Narodnog pozorišta, i radnoj akciji na Poljokanovom parku.

Velike nevolje, u vrijeme sviranja u bašti KAB-a su nam pričinjavali instrumenti, koje smo držali u njihovim prostorijama, na najvišem spratu Doma kulture.

Evo zbog čega.

U toku svirke se, na razne načine, ljepoticama grada signalizirala voljnost udruživanja, radi dalje zabave.

Kada bi se na pauzi ukovalo da se poslije fajronta ide na fatačinu, kako se – između muških, to popularno nazivalo, onda je skroz papanski bilo dopustiti da te treba – poslije magične noći i reflektora, vidi kako prtiš na leđima pojačalo ili kutiju od razglasa.

Tako je moj Emir jednom neku ušteko, pa – kako je šengolj bio ober privlačan i interesantan, on meni naloži da mu kutiju od razglasa uznesem uz one spratove, i tako mu omogućim da istu odvede u zaželjenom stilu.

Na moje odbijanje, on zaprijeti, da samo probam pa to ne uradim.

Nas dvojica smo se, u to vrijeme, inače puno svađali.

Kasno se on – te večeri, vratio kući.

Udario se hvaliti šta je i kako bilo sa onom, kada ja spomenuh da mu kutija od razglasa nije uznesena, nego da je ostala tamo gdje je i bila.

On mi onda tu zavalj šamarčinu, povruću, pa leti u baštu.

Nađe je, srećom.

G R U P E

Unutar raje benda se formiraju Bube i Kuke, dvije rivalske grupacije, koje će se prepucavati po raznim osnovama i kategorijama.

Feldmaršal Kuka je bio Lovšin.

Između sebe su se pozdravljali prinoseći savijen kažiprst pred oko, a 'templ' – kom su salutirali, je bila dizalica, na gradilištu u Boriku, sa koje je visila kuka.

Mi, Bube, smo se pozdravljale šetajući brzo dva prsta preko grudi, a himna nam je bila pjesma 'Buba', Kornijer grupe.

'bu- ba bu- ba bu- ba bu- ba bu- baba bu- ba buu- ba'

Ratovali smo povlačeći protivnike za nos, u raznim situacijama i kada bi se tome najmanje nadali.

Eh.

Prva dva takta pjesme 'Pictures of machstick man' sastava Status Quo, u raji postaju zvižduk dozivanja, koji će prihvatiti i sljedeća generacija, a da pojma nemaju odakle.

Već u prvom razredu, Brana Živković, Emira Ljutović, Goga Uzelac i Taca, postaju punopravne članice raje.

Van grada, Dimenzija svira u Mrkonjiću, Jajcu, Bugojnu.

Odlične svirke su bile u Medarima kraj Nove Gradiške, a na onoj strani se još gostuje u Staroj Grdišci i Slavonskoj Požegi.

Ide se svirati jednom u Čačak, savez Omladine je to nešto bio organizovao. Putovalo se redovnom autobuskom linijom, instrumenti se prevozili kombijem Omladine.

Vozio Boro, 100 godina šofer te organizacije, a ozada – kao pomoćno osoblje išli Bodo i Čakara, najpoznatiji pripadnici Hipi – pokreta grada.

Osim što sam tu, do tada, najdalje putovao na neku svirku, nekoj djevojčici – poslije nastupa, zapišem i svoj prvi autogram.

U karijeri sam ih zapisao ukupno još tri.

Značajne svirke smo imali u Prijedoru.

U bašti na Bereku se – na našim nastupima, okupljalo redovno preko hiljadu tamošnjih ljubitelja i ljubiteljica rock muzike i glazbe.

Poslije jedne od tih subotnjih svirki, sljedeći dan u Banjaluku doputuje pet djevojčica, predvođenih kratko ošišanom Zinom, krasnog izgleda i naravi. Ostale djevojčice su bile isto vrlo zgodne i također jako vesele.

Pojavile su se na mojoj krovnoj terasi, na kojoj smo Emir i ja živjeli jedno vrijeme, poslije zemljotresa. Tu su nam majstori bili skucali daščaru, kao privremeni smještaj.

Hitno sam išao po Lovšina i Borisa, za pomoć; na Zorana i Ninu se u takvim osjetljivim situacijama nije moglo osloniti. Nađem ih, pa kako je tu bio i moj Emir, uspijemo se nekako ponijeti sa njima.

Emir je tada, zbog nečega, imao jedanaest čireva po tijelu, od kojih je najgori bio jedan na koljenu, zbog koga nije mogao ispravno hodati. Taj na koljenu mu je tu pukao, on ponovno prohodao, a mi svi skupa, po prvi put, isprobali 'groupie' štoc.

Poslije prijedorskih, najbolje groupie je imala Nova Gradiška.

Zarađeno od nastupa sam, u to vrijeme, razmjenjivao za grlosušna uzbuđenja koja prate gustiranje fula, boje, kente. Manji dio se trošio na 'la travatellu', od Verduva, na alkohol – najmanji. Nije se imalo kad i sa tim zajebavati.

K O N T R A B L E F

Prvo ljeto u bašti KAB-a bilo odsviralo, pa se – radi nastavka kulturnog djelovanja, selimo u salu Tvornice duvana.

Parama od garderobe, na tom angažmanu, smo plaćali salu, blagajnu i sve ljude koji su tamo radili.

Sav novac od ulaznica smo onda dijelili, je li.

Zarađenim od te sezone, je Boris Dražić, kupio 'mini – morrisa', novog. Koje su boje Morrisa, ing. Dražić Borisa?

Sljedeće ljeto ga prašimo opet u KAB-u.

Nakon svega par nastupa, nas Ekrem Ćoro nagovori, da tu svirku razvalimo i da se svi skupa pripojimo njegovom muzičkom ansamblu.

Sa svojim orkestrom je on držao muzičke večeri u bašti 'Čajavec', na koje su plesači zalazili rijetko.

Boris i ja onda odemo Jovi, sekretaru KAB-a, i kažemo da mu više nećemo svirati.

On prvo udari na šegu, jer je zno da bi mi za njih i džabe kopali, samo da sviramo.

Kada je vidio da je ozbiljno, uvede nas u kancelariju, ponudi vlahovom i upita za razlog nezadovoljstvu. Boris i ja se prethodno dogovorili da nećemo rasvijetliti pravi, nego smisliti lažni.

'Malo para', prijavimo. Uvijek zgodan razlog za nezadovoljstvo.

KAB nas je tada plaćao 25 milja za svirku, po pet svakome.

On ponudi po pet stoja višice ja odbijem, on po malo više – ja odbijem.

Naduravali se tako, dok on na kraju ne ponudi po milju gore svakome, i da je to to.

Odbijem, onda Jovo upita koliko bi mi.

Kako smo već bili obećali Ekremu Ćori da je to gotov posao, i da bih sa ovim završio, ja zatražim po 25 milja svakom.

Tu nas istjera iz kancelarije, pa Boris i ja onda na onu svirku u baštu Čajavec, sa Ekromom Ćorom – Lijom.

KAB kupi kompletne instrumente 'Mladima' (Brane Valenta, Triva, Ivo Mažar, Cole i Vlado Katić), i njih namjeste da foliraju nas.

Propadnu.

Mladi su svirali dva mjeseca.

Kako nije bilo zadovoljavajuće posjete, svirka se razvali, dug za neotplaćene instrumente oprost.

Mladima to pasovalo.

Zove onda Jovo nanovo, pristaje na uslove.

Mi hitno prebac, a ta će se moja poslovna bravurija kasnije duuugo prepričavati, ne samo među muzičarima.

Šta je onda bilo sa Ćorom i baštom Čajavec?

Zakon šou biznisa.

Nemilosrdan.

Jebo ti divlji zapad šta se sve u show – biznisu ne radi, samo da se hapi veća para. Nije rijetkost da tu udari i brat na brata, svat na svata, pa drot na vrata.

Raja je raja, ali ti je tu, moj prijatelju, paja – paja.

Puno pozdjaja,

Caja.

Muziciramo u 'Mirnom kutku' (novi KAB, kraj o.š. Mirko Višnjić) četiri puta nedjeljno, peta svirka na radnoj akciji. Lova do dimnjaka krova nebodera zgrade solitera etaže bloka garaže.(kraj plaže)

U Trieste (Trst) se redovno putuje jedanput mjesečno, po garderobu. Modni hit u to vrijeme su crna plišana odijela, koja smo pokupovali još tako reći vruća – ispod mašina. Evidentan impakt, ona traži kontakt. Ti onda telefon.

Zima – Čajavec.

Braco Skopljak i Ekrem Ćoro formiraju 'Eight band', vrlo ozbiljnu muzičku formaciju sa tri duvača i dva pjevača (Co i ja). Preskačem ovde detalje svojih ljubavnih dogodovština te zime, samo ću reći da sam tada – ko nikada jebavo. U to je vrijeme najpoznatiji orkestar, te tipe, u Jugi bio 'Mi', iz Šibenika.

Sredinom sedamdesetih, grad je obojen crvenim dresovima Borca, šarenim majicama Trsta, plavim šljivama oko očiju protivnika Marijana Beneša, veselim tonovima pjesme Banjalučanki, crnim vinom 'Barbera', zelenom travom iza doma mog, nakarminjenim usnama, trefovima, herčevima....

Na koncertu Bijelog Dugmeta u Boriku je mirisao na sapun, puder 'Felče azure', zeleni i plavi Soled su bili prošlost – nego Reksonu, toaletnu vodicu Živanši, Ninu Riči, Dior i na jednom mjestu Šanel 19.

D O B A C

Dimenzija svira u bašti starog doma JNA.

Tu ćemo nastupati cijeli niz godina.

Zbog vojnih obaveza će - neko vrijeme umjesto Nine svirati Ivo Mažar, umjesto Borisa Nagib – Pekar, umjesto Zorana ili Darke – Brane Valenta.

Najbolje svirke su svirane u sastavu Zoran, Nino, Pekar i ja.

Ja kažem.

Dimenzija prerasta u 'Havu'

Sedamdesetsedme naš orkestar goni trećom, pa kako je naišla nizbrdica, šalta se u sljedeću, četvrtu.

Tu brzinu nazvasno Hava.

Umjesto Lovšina je drugu gitaru svirao Tefa, za glavni vokal – malo kasnije, dolazi Goga Kojadinović.

Nino kupuje ‘Leslie’, za zvuk sastava vrlo važno i ober skupo pojačalo.

Do tog vremena je Ninči stasao u asa na crno bijelim tipkama, kakvog grad nije imao.

Ustanovio je standard svirke, koji – dodandanas, nije nadmašen.

Znao je za to.

Zoran je bio Zuhar svoje vrste i načina.

Kada je komponovao instrumentalnu pjesmu, koju je mnogo godina kasnije izdao na albumu ‘Tagarta’, u Los Angelesu, onda je zamislio da solo u njoj svira flauta. Kupio je blok – flautu, naučio u nju duvati, pa solo odsvirao.

Nije bio zadovoljan.

Onda smo išli u London on, Ljubo Gaja, Boris i ja, pa je tamo kupio pravu, Bemovu flautu.

Tri mjeseca je učio, i onda na nju izduvao solo.

Bio je zadovoljan.

Kako je on naučio duvati u flautu za tri mjeseca, ni jedan učenik Muzičke nije za četiri godine.

Ja nisam duvao ni u blok – flautu, ni u pravu.

Ali sam duvao.

Dva jaka individualca u orkestru teško egzistiraju, tri – mrka kapa.

Tukli smo, kao predosjećajući da nećemo još dugo.

Vježbali smo svakodnevno po tri sata, što je također bio novi stansard, u pristupu borbi.

Svirali smo komponovane pjesme, Zoran dizajnirao odličan plakat – poster.

Na festivalu Prvi aplauz, izvodimo pjesmu ‘Spomen’, posvećenu Jasni Ališić, nastradaloj u saobraćajnoj nesreći.

Jasna je bila djevojka moga odličnog druga, Saše Bartla. Sa njima smo se Vesna i ja krasno družili.

Moj prvi dodir sa gluvoćom konačnog gubitka.

Znali smo satima sjediti i igrati karata, uz šolju čaja i tanjutić Krašovog keksa, prekidajući igru samo da bi se ispričala neka šala, izmijenio osmijeh. Uz zvuke ‘Melinde’ Sonje Kristine, nestajali u sjetna i tužna raspoloženja,

ipak, misleći da su tuđa, nama samo nametnuta trenutkom, onako, zbog atmosfere. Mi zaštićeni, mladošću.

Znali smo satima sjediti u zadimljenom restoranu Kozara, ispunjenom mirisima jeftine hrane i vlage unesenog, razgaženog snijega.

Nije nam smetalo.

Uz čašu crnog kuhanog, gledali kroz izlog smrznute tragove u snijegu banjalučke zime.

Uz čašu kuhanog, gledali kroz izlog nečije druge hladnoće, misleći da smo zaštićeni mladošću.

Njegujemo višeglasje, zvučimo najbolje moguće.

Profesionala.

Na Subotici, Zoranovu 'Koliko puta', kao glavni vokal pjeva Kojadinovička. Zoran je pisao o nalasku smisla.

Po mišljenju stručnog žirija smo tamo treći.

Sa nama, te godine na festivalu, debituje i muzički ansambl Leb i sol, iz Skoplja.

Za ljubitelje muziki i muzikante, sedamdesete su bile 'mile godinke'.

U Zagreb se išlo gledati Rolingstone, Santanu, Džetro tal, Erika Kleptona, Pola Makartnija, Frenka Zapu, Prokol Harum, Tinu Tarner, Bi Bi Kinga i Kvin.

Kraj sedamdesetih godina su svirkom, u našem tada jako veselom gradu, ispratili Alven Lee i njegova muzička trupa 'Ten years after', a Dvadesetsedma dimenzija – kasnije Hava, svojim posljednjim. Pete brzine tada nije bilo.

T E Z G E

Mislim da ga nema na svijetu, koji nije prisustvovao nekom događaju na kome se – radi podizanja raspoloženja, sviralo i pjevalo.

Muzičari, koji bi u takvim prilikama, svojim umijećem zabavljali goste se zovu tezgaroši, takve svirke – tezge.

Dobro sam se natezgario.

U tezgaroškom duhu i tradiciji ću donijeti cijelo sljedeće poglavlje, dragi (ga) ti, pa ti se zbog toga izvinjavam.

Razlog je jasan.

Ovu knjižicu ti je najvjerojatnije pozajmio neko od ovih koje ću malo kasnije spominjati.

Ako ipak ne, onda...

SAMO ZA ZADUBLJENOG ČITAOCA!

U tezgji se sa bine ne diktira, što je običaj na koncertu, nego liže gujca, što je običaj kad ti se prilijepi šuška, na čelo.

Uspiješan tezgarioš je u svirci snalažljiv, brzo uči, zna puno pjesama, ima dobar sluh i nije stidljiv.

Štoc je da orkestar dobro zvuči, da se sviraju u tom trenutku najtraženije pjesme, a da se za to potroši najmanje moguće vremena, vježbajući.

Zarađena para tako ispadne krupnija.

Za djelovanje u tezgji je – dalje, jako bitan muzičarev karakter.

Posao je često naporan, ne lakša se, ako imaš kraj sebe 'teškog' kolegu.

Kao po nekom pravilu, ljudi sa više muzičkog talenta budu nezgodni i prgavi u komuniciranju, dok se sa onima skromnijeg umijeća, saradivalo uvijek mekše.

Neka vrsta nadoknade – lošiji muzičari su uvijek posjedovali odlične, najskuplje instrumente.

Dobar primjer za prvu grupaciju je Zoran Popović, jedan od najboljih harmonikaša koje je Banjaluka imala.

Na Bardači, svirali tezgu on, Vojko Savić, Piko i ja.

Prvi moj posao sa njim, jedini.

Fino smo se slagali i družili par svirki kad on onda – sa porodicom, ode na more. Za zamjenu, uzme Branu Valentu.

Brane odsvira prvi dan, upadne u neke probleme, pa naguli.

Dvije nedjelje Popovića nije bilo, dvije nedjelje nas trojica udarali kako smo umjeli.

Zoran se vrati.

Podemo to popodne na posao svi skupa, ponovo.

U putu, Vojko sitno nabaci kako nas Valenta izradi, vrlo blago Zorana prekori, zato što je to bila njegova odgovornost.

Ovaj se izvini, mi prihvatimo, nije mogao znati za Valentino stanje.

Dobro.

Onda, Vojko kaže po koliko ćemo nas trojica razdijeliti, jer je tu veće imali pasti isplata.

Zoran ušuti.

Pred skretanje za Bardaču, rukne:

'Dječaci, mislim da nije u redu da podijelite i moje pare'.

Muk u autu. Već se znalo da se Popović, po pitanju para, nikada ne zajebava.

Pribere se Vojko

'Kako, bolan Zorane, pa nisi ni svirao!'

'Svirao ne svirao, te su pare moje, jer ni Brane nije svirao' - odgovori on.

'Bolan Zorane, šta misliš kako nam je bilo raditi u triju'' - dalje Vojko, u nevjerici.

'Zajebano, znam, ali ako ste jarani, onda nećete podijeliti pare, koje su moje' - zaključio Zoki.

Stignemo mi na Bardaču, počne svirka.

U pauzama, on sve isponove.

Vojko onda naruči oval najskuplje meze, pa drugi, pa još jedan.

Uzela se i flaša Štoka, da prati, uzme se i druga.

Cuga Popović ljuto, mezi apetitli i sve dalje argumentira svoj stav i poziciju, glede nastalog nesporazuma.

Pred fajront, Vojko zove da plati.

Konobar sabira.

Rezultat – pojela se i popila trećina Zoranovih čudno zarađenih para.

Vojo izbroji tri puta veću sumu od ceha, plati, kelneru kaže da je bakšiš od harmonikaša.

Pola sata, koliko je ostalo do kretanja nazad, Popović je proveo moleći konobara da mu vrati makar onaj bakšiš.

Nije bio dalabu, kelner, a ja sam potpuno ubijeđen da ovu knjigu nisi zajmio od Zorana Popovića, poštovani čitaoc.

Popović je, prvi u gradu, počeo snimati sebi 'matrice' i uz iste svirati sam. Pojavom kompjutera to postaje uobičajena pojava, koja će – formaciju malih muzičkih sastava potpuno rasturiti, sa tim i druženje, dijeljenje i sve dobre strane, koje te specifične zajednice sobom nose.

Progres.

ISP ADE S L O V O !

Najbolje zabavljačke orkestre je držao prof. Muhamed – Braco Skopljak.

Postave su se mijenjale od zgrade do zgrade, kako bi to već nalagala situacija. Glavni bubnjar njegovog orkestra je bio Miro Štefanac, dosta dugo mu je bubnjao i Boris Dražić, rjeđe - Zlatko Petrač – Kid.

Najčešći gitarista u njegovom orkestru je bio doktor Zoran Stojić, vrstan instrumentalista, koji je posjedovao gotovo sve nabrojane kvalitete, u izobilju. Gitaru je povremeno svirao i Zvonko Rolih – Malac.

Baser sam obično bio ja, nekad Čisko, rjeđe Coka – Faruk.

Takva vrsta formacije zahtijeva i pjevačicu, pa su kod Brace cjelarile Irena, doktorica Jasna i Marija.

Marija je bila najbolja. Dolazila vikendom pjevati, iz Sarajeva. Tamo studirala engleski, što je bilo od ogromne koristi za skidanje tekstova pjesama.

Do Marije se koristilo 'čvengi – lengi' narječje engleskog jezika, za koje sam ja bio pravi maher.

Naučio bih pet do sedam riječi iz pjesme, ostalo izmišljao.

Pažljiv slušalac, je tako bio u prilici da u istoj pjesmi, uvijek otkrije po nešto novo.

Elitna mjesta za tezgarošku elitu su bila Dom kulture i sprat hotela Bosna.

Ljeti se sviralo po moru, pratili Arsen Dedić, Radojka Šverko, Gabi Novak, Dragan Stojnić, Suzana Mančić, Mišo Kovač i mnogi drugi.

Po pristupu poslu i umijeću muzičara, Bracine formacije su bile uvijek najprofesionalnije u gradu.

Manji elitni tezgaroški sastav – najčešće trio, bi svirao u baru Bosne ili Palasa.

Zabavnjačko – narodnjačke formacije su bile češće.

Zavisno od potrebe, i one su bile personalno prilagodljive.

'Treća smjena' je najznačajniji orkestar, te vrste.

Oni su svirali najduže u istoj postavi, što će se značajno odraziti na kvaliteti njihovih nastupa.

Sakib, Pero, Nebojša i Vukelić su zajedno išli u Muzičku, zgodno se uklopio Koma i bubnjar Rade. Svi su i pjevali, snimili LP ploču.

U Domu kulture je nekoliko godina djelovao orkestar '5 plus'.
Činili su ga Sejdić Miroslav, Armin i Fikret Priganica, Đuma i Dafko.

Našto blaža varijanta te tipe, sa više starih gradskih pjesama u repertoaru, je bio orkestar Voje – Vojke Savića. Bubnjao je Piko, svirali još Brane Valenta i ja.

Ove i slične formacije su se mogle čuti na Bardači, u restoranu stadiona Gradiška i motelu Šehitluci.

Najbolja pjevačica, za ovakvu tipu zabave, je bila Rada Šilinger.
Poznata po svome jako slobodnom ponašanju u mladosti, zanemarivanju moralnih normi i divljoj ćudi, Rada je – u orkestru za koji bi nastupala bila disciplinovana, jako dobar drug i odlična raja.

Osim što je na bini krasno izgledala, znala je lijepo i zapjevati.

Viđeniji tezgaroši – solisti grada su bili Omer Popaja, Ljupče, Ibro Kurjak, koji je imao i snimljenu singl ploču.

Enes Bašić je u svome repertoaru njegovao i meksikanski melos, pa je – zbog toga, bio cjenjeniji od drugih.

Snimio je dvije singl ploče, bez značajnijeg odjeka.

Po dolasku ritam mašina i fajlova je obično nastupao sa Bracom Skopljakom ili Vladom Markovićem.

Boško Orobović i Besim Tufekčić su odlično pjevali, ali nisu tezgari.

Formacije dueta su – jasno je, imale neuporedivo više posla, jer su manje koštale, a mogle stati u puno manje prostore.

Enes i Braco Skopljak su cijeli niz godina svirali na Kastelu, kod Krese.

Pred fajront na gas, pa

A N T O N I O V A R G A S!

Najbolji narodnjački orkestri, iako su i ovi bili u stanju odsvirati zabavnjak – ako gost zatraži, su bili oni u kojima je bubnjao i pjevao Atif, harmoniku svirali Njonjo, mlađi Njonjo, Ivo Blažević ili Gera, gitaru svirao i pjevao Nadir Garčević, gitaru svirao Vojo Stajčić ili Brane Valenta, a basovo Midža.

Ovi su svirali – gdje treba.

Najbolje ćevape u gradu je – po mnogima, jedno vrijeme pravio Bili.
Evo njegovog recepta (pčetare), možda zgodno naiđe

Uzmemo na primjer dva kilograma mase, jedan češanj bijelog luka i malo bibera, onoliko koliko uzmemo sa tri prsta u tri maha.

Kada se stave ova dva dodatka, počinje se sa miješanjem.

Miješamo sve dotle dok masa ne postane kompaktna i ljepljiva.

Da bi se provjerilo je li meso dovoljno umiješano zgrabimo šaku mase, izvaljamo je u dužinu deset do petnaest centimetara debljine, uzmemo jedan kraj, in podignemo.

Ako ne puca, to je znak da je smješa dobra i da se može pristupiti oblikovanju ćevapčića.

Prijatno.

S T A R I Z N A N C I

Vrativši se sa studija u Sarajevu, Milorad – Buce Kenjalović postaje glavni muzički urednik gradskog radija. Nešto kasnije, osniva grupu 'Stari znanci'.

On kontrabas, harmonika Gvera, prim 2 Miro, prim 1 Davor, gitara Rifet, pjevali svi.

Po ugledu na sarajevski ansambl 'Prijatelji', čiji je član – za vrijeme studiranja bio i Buce, 'Stari znanci' njeguju tradiciju stare gradske pjesme.

Milorad je perfekcionista, ambiciozan, pa će u studiju 'Plazma' sa ekipom realizovati dva dugosvirajuća projekta, koja će objaviti zagrebačka tvrtka 'Suzy'.

Pažljivo bira pjesme, aranžira i uvježbava muzičare.

Dvije ploče, koje je sa tom grupom napravio, ostaju kao trajno dobro grada.

Buce je pokretač prvog dječijeg festivala komponovanih pjesama, u gradu. Kasnije pokreće i Vidovdanski festival, koji ima rang onih, koji se održavaju po glavnim gradovima.

Kada mu je to sve skupa malo dosadilo, on otvori Akademiju umjetnosti, pa je sada dekan.

S O L O K O L O

Uporedo sa svirkom u Dimenziji, se počinjem pojavljivati na raznim festivalima zabavnih melodija, kao vokalni solista.

'Mladi pjevaju proljeću' je prvi, na koji sam bio pozvan.

U Sarajevo sam bio prispio vozom, oko devet ujutro.

Olimpik, iz Bihaća polazio iza ponoći, u Banjoj Luci se fatao ujutro oko pet. Super moderan.

Bijela zaglavlja, sjedala se spuštala, po brzini – ekspreks.

Na pola puta se dijelila kafa, ko je htio čaj + trokut Zdenka sira, po glavi putnika i kifla, da se založi.

Avion, dvokrilac.

Naveče na nastup, pojma nemam šta sam pjevao ali upoznam Almu Ekmečić. Nastupala dva pjevača ispred mene, te godine bila izabrana za miss Be i Ha.

Upoznamo se nas dvoje tu.

Onda Banjaluka dobije 'Prvi aplauz', svoj prvi pravi festival zabavnih melodija.

Mladi pjevački talenti iz cijele Bosne i Hercegovine (Be i Ha) će se u jesen okupljati u našem gradu i uz pratnju Sarajevskog revijskog orkestra izvoditi melodije komponovane specijalno za tu priliku.

Da bi, na tim jako skupim priredbama, sve štimalo i bilo na najvišem umjetničkom nivou, se brinuo dirigent Julije Marić, kasnije Esad Arnautalić.

Prvi banjalučki festival se odigrao u bašti tvrđave Kastel.

Iz grada smo nastupali moj brat Emir, i ja.

On je pjevao 'U noći dok srce mi plače', ja 'Zašto kriješ suze', a Alma – zaboravio sam koju pjesmu, ali smo se lijepo družili.

Na dan nastupa se, tačno od podne, na Kastelu imala održati generalna proba.

Svi mi nastupači, smo bili jako uzbuđeni, ali se to – na razne načine, prikrivalo.

Učesnice su se izmađu sebe stalno nešto sašaptavale, ili o nečemu jako važnom i u povjerenju pričale, 'ne obraćajući pažnju oko sebe'.

Muški su, svako malo, kraj njih u žurbi prolazili odlazeći do nekoga ili nečega, pa se – 'završivši' posao, zavraćali na početne pozicije.

Neki su ponijeli lakšu literaturu ili čak školske knjige, pa u njih blejali, da se – ko doja, ne gubi vrijeme u šuplje.

Onda bi Julije prozvaao, i ta ili taj bi, kao u nečemu važnom prekinut, odlazio na binu.

Pored nastupača se u bašti nalazilo i tridesetak radoznalih kibicera, mlađih, mahom muških.

Prozove Julije Almu.

Sjajne duge kose i frizure a la Silvanaarmenulić, u lakoj ljuto – mini haljinici, ona lepršavo pohita ka bini.

Cijela bašta prati;

neki krišom i ispod oka, veći broj otvoreno.

Ona o tome 'nema pojma'.

Kako zagazi na prvu stepenicu bine, neko iz bašte zazva, 'Alma!'

Noge joj ostanu u položaju u kom su bile, od naglog okreta glave joj se tijelo blago zanjaha.

Povrati ravnotežu. 'Molim!', glasno se odazva.

U bašti tajac.

'Molim, ko me treba', ponovi, dole dalje muk.

U nedoumici se lagano okrenu, pa oprezno nastavi uz stepenice.

Kada će stati na zadnju, onaj odozdo 'Alma!' ponovo odsiječe, i tu bii pravo čudo, da neuganu vrat.

'Molim!' odazva se tužno, 'ko me zove?!'

Svih pedeset članova Sarajevskog revijskog orkestra su zatečeni, zbunjen je i sam maestro Julije.

Razbijena garda, prelijepa pjevačica nastavlja u pravcu mikrofona, ustrašeno se osvćući.

Dobro je.

Kad će uzeti mikrofona - onaj je zovnu, ali tiho, polu šapatom, da bi i Neno i Perki rekli 'uuuuu!'

Dok su joj oči groznicavo preletale baštom, ispod bine poče smijeh.

Kasnije me pitala jesam li vidio ko ju je to zvaao, ja rekao da ne.

Nisam stvarno.

Za interpretaciju svoje pjesme Emir dobije drugu nagradu, treću Željko Samardžić sa pjesmom 'Moja je Marija drugačija'.

Ne sjećam se ko je tad pobijedio (možda Mahir Paloš?)

E M I R

Nakon tog izuzetno zanimljivog istupa, i mene i Emira kontaktira zagrebački Jugoton, te nudi ozbiljnu saradnju.

Emir ponudu prihvata i tako počinje karijeru solo pjevača.

Ja ne.

Mnogo mi je interesantnije tada bilo pjevati i svirati u bendu.

Na festivale sam odlazio zbog dobre zabave i Alme.

Jugoton izdaje singl na kome Emir pjeva svoju i moju pjesmu sa 'Aplauza', ali projekat prolazi bez većeg odjeka – jeke.

Ta ga ploča, međutim, dovodi u vezu sa Đorđem Novkovićem.

Na svom slijedećem singlu, Emir pjeva 'Nedaj da sam opet sam' Zrinka Tutića i Novkovićevu 'Zelena rijeka'.

'Zelena rijeka' postane klasični hit i – za to vrijeme, se odštampa i prodava u rekordnom tiražu.

Danas je to prvi banjalučki pop – evergreen.

Na svom trećem singlu Emir uvrsti dvije kompozicije Kornelija Kovača, tada najvećeg maga jugoslovenske pop muzike, ali ne uspijeva nadmašiti 'Zelenu rijeku'.

J A

ponovo idem na 'Aplauz', ponovo dolazi i Alma, ali ona pjeva van konkurencije.

Zapjevam 'Ne mogu da kažem zbogom', i postignem drugo prolazno vrijeme.

Pobijedi Goran Gerin, pjevao odličnu 'Bilo je to vrijeme ruža', dobila nagradu i za najbolji aranžman.

Alma ne znam šta je pjevala ali se sjećam da nam je bilo krasno.

Taj put mi se povjerila da ona jeste išla na turneju po Rusiji, sa Čolom, ali da između njih – suprotno tvrdnjama renomiranog 'Asa', tamo nije bilo ništa.

Za osvojeno drugo mjesto sam dobio radio aparat, koji prodam Brki – Brletu, što je držao kuglanu u bašti Starog doma.

Koliko drugi dan, po kupovini, Baja Zizi provali u objekat i isti otuđi, što će Brleta – par dana, baciti u lakšu depresiju.

S U B O T I C A

1976-te sam išao na Suboticu, tada najvažniji omladinski muzički festival, u državi.

Na preporuku Zrinka Tutića me angažirao Mario Mihaljević, da pjevam komičnu pjesmu naslova 'Porodični cirkus'.

To što sam pjevao taj cirkus od pjesme bih nekako i prekabulio, ali me potpuno skrhalo kada sam – po dolasku tamo, shvatio da nema Alme. Pa ne!

Prije festivala sam prvo išao snimiti pjesmu, u Novi Sad.

Putovalo se mojom Škomom, suvozač bio Bole slikar. On je tamo studirao šta?

U putu, popijemo dvije gajbe pive ;

jednu Nektara, koju smo ponijeli iz Banjaluke, misleći da će biti dovoljna, drugu – ne znam koje marke, dokupili je bili u putu.

Daleko bio Novi Sad.

Stignemo.

U studiju je, prije mene, Bora Đorđević snimao svoju pjesmu, sa 'Suncokretom'. Sljedeće godine je on izdao hit 'Lutka sa naslovne strane', kojim se vinuo u najviše visine muzičke i kožne industrije Jugoslavije.

Na festival smo poslije išli Irfić i ja, njegovim 'pezejcem'.

Krasno se sproveli, obojica.

Na toj subotičkoj putešestviji, je Irfić zaveo nekoliko ženskih učesnica festivala forom 'ja ne mogu drugo, nego da te ljubim'.

U savršeno skrojenom italijanskom odijelu i uvijek napaćenog pogleda, sa kojim je na okolinu gledao kroz okrugle naočale sa staklima bez dioptrije, on na festivalu izazove nepodijeljenu pažnju ženskog dijela nastupača.

Vokalnoj solistici, sa kojom bi se našao u šprehi, bi prvo tupio o nevoljama kroz koje svijet prolazi globalno.

Slušale ga suosjećajući, jedva trepćući.

Onda bi on izrecitovao taj stihić onako, iznebuha, što bi ozbiljnost izlaganja naglo prekidalo, a u iste izazivalo obavezan smijeh.

Samo 'poduzeće', bi iza toga išlo rutinski.

Taj, u to vrijeme veliki hit Đorđa Novkovića, je pjevao Mišo Kovač.

U svojstvu gosta je, te godine, Festivalu prisustvovao i Đorđe Novković.

Dogodilo se, da smo se obojica zatekli u jednoj sobi hotela na Paliću, u nekom poslu, sa dvije učesnice.

Tokom borbe sa jednom, meni potpuno slučajno, na glas ispadne to 'ja ne mogu drugo, nego da te ljubim', što u sobi izazove opšti smijeh, najglasniji – samog kompozitora.

'Posao' propadne, ali se veče završi prijatno, uz mađarski 'Tokai' i Janiku Balaša (8 tamburaša), koji je nastupao u restoranu hotela.

Moj zadnji soloistup se odigrao u restoranu 'Pećina'.

Za neku televizijsku emisiju o Banjaluci sam sa Nejom Memonom, kao štucerom, pjevao pjesmu 'Momenat – momenat', koju smo nas dvojica bili zajednički komponovali, jednog nevideno lijepog jutra, u povratku sa bekrijanja.

N E J A

U prvom srednje me na rođendan pozove Jasna Kovačević.

Stanovala u zgradi gdje i Irena Đuran, između Ducine i Rusmirine kuće.

Njeni su bili bogatiji.

Uvijek fino obučena, uredna, svake godine dobijala novu školsku torbu.

Tokom osnovne smo bili u suprotnim smjenama, pa se nismo družili, samo pozdravljali.

Dugo mi je taj dan bilo čekanje do sedam, kada je okupljanje bilo najavljeno, a nisam opet htio doći ranije, da ne ispadnem...

U koji minut prije dogovorenog pozvonim, vrata mi otvori Neja.

Zajapuren, veseo.

On je na rođendan došao ranije od dogovorenog termina, oko pola pet.

Malo društvo se već bilo okupilo, odmah poslije mene stižu Škora, Cuco i Jasnine drugarice Branka Kovačević, Adela i Irena Đuran.

Irena Đuran je tada bila moja djevojka.

Da ga stignem u raspoloženju – koje je kod Neje tada bilo malojereći euforično, predloži da mi u čašu od dva deci smiješa jedan 'njegov' koktel. Od raspoloživih pića, kojih je u kućnom baru Jasninog oca bilo oho – hoho, on u čašu naspe iz svake flaše po malo, do vrha, i ja to – po njegovoj uputi, puknem iz dva cuga.

Onda, u moju praznu čašu zamiješa isto, pa to rukne sam, iz jednog.

'Da me ne prestigneš' – rekao je.

Cijelo sam veče proveo sa glavom u klozet – šolji, povraćajući dušu.
Irena mi čuvala glavu.
To je veče prekinula samnom.
Drugačije zamišljala zabavljanje – obrazložila.

Upoznao sam ga na početku trećeg, u 'Braća Pavlić'.
Izađem sa nastave u klozet i tamo ga zateknem kako puši.
Pobjegao s časa.
On bio četvrti.
Igrao je u svim ligama grada. Centarhalfa.

HORSKI ISTUPI

Bio sam najviđeniji pjevač u horovima o.š. 'Braća Pavlić'.
Malim je dirigovala Makor Jasna, velikim Beba Marković.

U horu Muzičke sam pjevao po potrebi - prvi ili drugi tenor.
Pored pjevanja, u toj školi se praktikovala još vještina sviranja i lokanja.

Kao klavirista sam bio među posljednjima, kao lokalista – u samom vrhu.

Na osamnaesti rođendan sam u školu donio dvije litre 'Davida', tada jako popularnog konjaka.
Ulazna vrata se otključavala u šest ujutro, pa bi učenici vježbali klavir do osam, kada je počinjala nastava.

Pili smo svi; i muški i ženske, kako iz četvrtog, tako i oni iz prvog.
Pedesetak učenika je pohađalo Muzičku.
Kako se udarilo od šest, dvije litre bilo i previše.
U pola devet je, toga jutra, nastava bila raspuštena.

U razredima je uvijek bilo alkoholnih pića.
Krila su se u klavirima, ne onim položenim - nego uspravnim.
Pijanino je bilo pravo ime, za taj bekrija-instrument.

U četvrtom razredu, upanu jedno jutro Elza i Stipe, skinu donju ploču instrumenta i iz njega izvade pet – šest flaša žeste.
Nisu bile pune, ali je bilo sadržaja.

Dojava.

Mi zafrkišemo, da nije bez borbe. Džaba, odnesu.
Kasnije dođu opet, sa sobom ponijeli vina – onoliko flaša koliko su odnijeli žeste, pa na naše oči – to zaštekaju u klavir.

Hor je vodio Stipe Blažević.
Sa njim smo dvije godine uzastopno bili prvaci Juge, na takmičenjima u Celju i Ljubljani.
Blažević je bio vojni muzičar, pa se poslije prešaltao. Na Muzičkoj je predavao nekoliko predmeta, ne previše impresivno.
Hor je – međutim, vodio odlično.
Za svoje umijeće produciranja glasova, njemu dugujem najviše.
Uporedo sa radom u Muzičkoj je on vodio i hor Pelagić.
Po ubjeđenju ljuti komunista, dugo godina bio sekretar partije, u školi.

U političkim premetanjima, koje su provodile vlasti grada, hor Pelagića preuzme Muharem Insanić, jebi ga.
Sa direktoricom Muzičke, Elzom, Stipe poslije osniva Gradski hor, koji će djelovati pri toj školi.
Tu se dobro pjevalo, a skupljala odlična raja. Kasnije se uvježbavaju i instrumentalisti, pa će se izvoditi horski komadi iz 'Nabuka', 'Aide', 'Senade'..
Nastupalo se u gradu, povodom raznih svečanih prilika.

Ja sam pjevao i u Pelagiću.
Bila je praksa da se taj hor, inače amaterski, po potrebi popunjava glasovima učenika iz Muzičke.
Pjevao sam kod njih i poslije završetaka školovanja, po nekad.
Tu se znalo dobro zakuhati pred kakvo putovanje, ko ide a ko neće moći.
Išlo se na gostovanja širom naše nekadašnje domovine, rjeđe i u inostranstvo.

Ta su putovanja, bila najčešće glavni razlog dolaska na probe, nagrada za uloženi trud.
Koliko je ko redovno dolazio je onda odlučivalo ko na put ide, a ko ne.
Redovno se, međutim intrigiralo i podmetalo, pa su često kući ostajali vrijedni, a na put išli preskakači.

Prisustvovao sam jednom žučnoj raspravi, kada se pjevač Zogo žalio što mu je uskraćeno pravo da bude vođa puta, za neko od gostovanja.

Vođa puta!?!

Prava afera se iz toga izrodila, pa se – u istjerivanju pravde dotjeralo i do Komiteta, jebo ga Zoga, babaroga, yoga i šparoga.

Iz hora Pelagić se izdvoji nekoliko pjevača i osnuje dalmatinsku klapu, koja će 'šoto voće' pivati u sastavu:

Slavko Zamola, Zlatko Talić i Memon Nenad bas, Ivica Škarica prvi tenor, moj Emir drugi, i ja bariton.

Velika razlika u godinama – među članovima, se premošćivala zajedničkom ljubavlju prema pjesmi, zajebanciji, i svim onim što je prati i pojačava.

Pjevali smo dalmatinske i stare grčke odlično, a kapella.

Išlo se u serenade gospođi Gajanović iza Zanatskog, mojoj Vesni u Borik, a najčešće smo pjevali uz gemište po birtijama, u koje smo svraćali poslije proba.

J A Z Z

Krajem sedamdesetih, Jugom drma džez.

U Zagrebu, Vanja Lisak pravi svoj sastav, orkestar Boška Petrovića postaje jako popularan, U Beogradu džezira sprega Marković – Gut.

Poslije svirke proslavljenog Lajonela Hemptona, u Beogradu, Stjepku Gutu bude ponuđen angažman sa njim.

Prihvati, ali je svirao kratko.

Nije mogao izdržati tempo proba.

Banja Luka se, tako reći instantno uključuje u taj komplikovani muzički pravac, posljednju stanicu na putu razvoja iole ozbiljnijeg svirača.

Sa bas gitara se izvaljuju metalni pragovi, da bi se – prevlačeći rukom preko vrata gitare, dobio efekat kontrabasa (fretles).

Nabavljaju se debele, poluakustične gitare, klaviristi klavirare.

Svira se u bifeu Doma kulture.

Nino Bahtijarević svira klavir, Dedo Kartal i ja svingamo ritam.

Od gitarista, Caza prvi prihvata trend, pa sa nama.

Sala bifea je puna.

Sekretar doma - saksofonista Nandi, u prvo vrijeme odlučno prosvjeduje, a onda se – malo kasnije, i on prihvata saksofona, jednako kao i koordinator

Kele, koji će kasnije sa tim muzičkim instrumentom otići studirati Muzičku akademiju, u Sarajevo.

Nandi je iz saksofona znao izvlačiti najplemenitije tonove, ali – kako dugo nije svirao, nije mu bilo baš lako vratiti se u formu.

Tvrdoglavost i sujeta mu, međutim, u tome pomognu i on opet prosvira pravo.

Ta, starija generacija muzičara, je bila jako ohola prema nama, mlađima. Ponašali su se kao da su nedodirljivi, držali gard živih legendi.

I dok su se ovi iz moje generacije ubijali vježbajući, oni su na to gledali onako, sa visoka, kao 'bjež djeco, jebo vas ćaća'.

To se nije radilo bez veze.

Nandi 20 godina nije bio duno u saksofon. Ali, ne daj ti bože pred njim pomenuti taj instrument, odmah bi te dočekao sa nekom doskočicom, o tvojoj neupućenosti.

Kada bi ga se baš 'isprovociralo', onda se potezala najteža argumentana – priča, kako je 1953. u Domu svirao Kvinsi Džons, sa svojim malim orkestrom.

I onda je tu Nandi bio, jebo te!

Primjer 2.

Dugo vremena je moj idol u sviranju bas gitare bio Čisko Skočibušić.

Multi – instrumentalista (svira violinu, violu, trombon, akustičnu i bas gitaru), u gradu jedini sa apsolutnim sluhom.

Kružila je legenda da kada ispušeš nos, on kaže 'as', 'des', ili već šta, kao – taj je ton u pitanju.

Priča je stizala od Nandija, Ekrema, Haška (najboljeg gradskog džez bubnjara) ili već koga, a onda se od hvaljenog moglo čuti pregršt komplimenata, upućenih ovima.

Pri tom ih se rijetko moglo čuti, kako sviraju – najčešće nikako.

Nego ono, kad oni udare....

Ali, nemaju rašta.

Kada sam prvi put pažljivije čuo Čiska kako basira, na tezgi u bašti Palasa, bio je jedno dvije svjetlosne godine i iza mene i svih klinaca, koji su u to vrijeme, taj instrument vježbali ozbiljnije.

Svirao je ritmički i melodijski ispravno, ali užasno staromodno.

Naravno, govorim o vremenu prije nego smo počeli svi skupa veselo i sretno surađivati, ali poštenije.

Usput,

mene je po prilično dugo progonila i fascinirala fora 'apsolutnog sluha'.

Za nekog sa takvim se pretpostavlja da u glavi ima kao ugrađen štimer, kad je takav maher da raspozna je tonove neovisno, same za sebe.

Onda skontam ovo;

Nađem da je najdublji čist ton koji mogu otpjevati 'Ge'.

Jednom ga tiho definišući onda lako u sebi izsolfeđiram, i od 10 pokušaja definiranja traženog tona pogodim osam, ili 9.

Ono što profulim – profulam malo, za pola tone, a to ako sam malo promukao ili imam neku drugu tegobu sa glasom.

To se – međutim, isto smatralo pogotkom, samo ne u sridu, nego udva.

Tako onda i ja postanem legenda apsolutnog sluha.

Dobro.

Jazz stvara jak interes, kod publike, pa se dajem u potragu za zgodnim prostorom, gdje se moglo svirati regularno.

Tako provalim, da je bife podruma Palas najčešće potpuno prazan.

Da bi se tu moglo svirati, međutim, trebalo je naći neko pravno lice (odnos D. O. – D. O.)

Dogovor se kuje sa Muzičkom omladinom, čiji je šef – u to vrijeme, bio Muharem Insanić – Fifo.

On delegira Letca, kao koordinatora, i tako nastaje 'Jeuness', prvi original – pravi jazz klub grada.

U njemu sviramo Nino, Dedo, Caza i ja.

Gostuje obično Nandi, a onda i drugi, koji su u jazzu nešto umjeli.

Klub posluje odlično: u pet popodne se otvori blagajna i – za pola sata, sve ulaznice proplanu.

Dalje svira u klubu džez, ja odlazim u vojni zez.

Advokat Džim Sjerkov je nešto ranije isto bio izvalio pragove sa svoje basovke, pa ga Nino uzima, umjesto mene.

Mjesto Dede Kartala se na bubnjeve instalira mlađi brat Simo, Caza je već cajzlo i tako nastaje ansambl 'Jazz-va', Nihada Bahtijarevića.

U klubu polumrak, dim, cuga se. Džez atmosfera, original, makar se sviralo školski, uz publiku predškolskog uzrasta, u poznavanju tog muzičkog pravca.

Ali je radilo.

Sviraju tu cijelo vrijeme mog boravka u vojsci, zarađuju čudo.

Klub se održao godinu ipo.

Letac poslije kupuje novog crvenog Golfa, in se naglo povlači iz organizacije Muzička omladina, zbog nekih nejasnoća, oko vođenja računovodstva kluba.

Neki su bili ozbiljni.

U Bernu, Boris Relja studira jazz, za njim, Boro Vukadinović ide uvježbavati bazz.

Dolaze nakon malo u grad, sa sobom dovode bubnjara Pešeta.

Pod imenom 'Birdland', sviraju koncerte na raznim lokacijama, u studiju 'Plazma' zapisuju svoju prvu ploču.

Da se tu više niko ne zajebava i da se stvarima pristupa naučno – fantastično, dalo se zapaziti sa Starčevice. Sa Kozare, dioptrijom + 3.

Po završetku studija, Relja odlazi u Zagreb.

Svira sa Pecom Petejom, Meriom Mavrinom i ostalom teškom kalibražom hrvatskog džezza i gemištezza.

Boro Vukadinović odlazi u Ameriku (briše od vojske) i tu postaje milioner (pobijedio na takmičenju).

Baviće se poslije proizvodnjom filmova i muzičkih projekata, pa će tako jebavati uduplo;

što mlade starlete, što vite vokalette.

Maria Končita i glumi i pjeva, pa joj ga i sad zadijeva.

U Los Angelesu finansira pravljenje super modernog muzičkog studija u kojem – za direktora, postavlja Zorana Todorovića, tako da zaslužuje svaku pohvalu muzičke Banjaluke.

Evo je:

SVAKA ČAST, BORIVOJE – KURIVOJE

U drugoj polovini osamdesetih, Nandi formira Big – band, što je bio jako krupan događaj, za glazbenu Banja Luku.

Oko pet godina će ova formacija, jako uspješno, djelovati pri Domu kulture. Sviraće se komadi Glena Milera, Djuka Elingtona, Beni Gudmena i ostalih velikana, tradicionalne jazz muzike.

Po osnivanju ću tu svirati bas gitaru, poslije će me zamijeniti Bobo Glišić – Glišo.

Ovo poglavlje ću završiti sa orkestrom, koji svira na kraju.
'Suzno oko' je ansambl koji njeguje tradiciju žalosnog melosa.
Njihov dugogodišnji upravnik je bio Ante Zorić, Žilijenov otac, a najpopularnija članica – flautistica Mica. Odlična raja, Miki.

Na isključivo tužnim prigodama djeluju pri Partizanskom groblju, a po potrebi i drugim ustanovama – te tipe.

'kad zasvira Suzno oko
prdn'o si ga, al duboko'

P L A Z M A

'Dimenzija' - kasnije 'Hava', je već dugo bila stasala, za krupnije muzičke poduhvate.

Za realizaciju nečeg krupnijeg je, međutim, bilo neophodno imati pristup tonskom studiju i televiziji.

Centar je bio Sarajevo.

Kako su oni, odande, za to morali plaćati troškove puta i tamo boravka cijelom bendu, tu ga se tamo nismo nešto nasnimali, Mićo.

Odluka je pala na početku Borika, jednog ljetnog dana, poslije probe.

Tu smo bili Zoran Todorović, Boris, Ninči i ja – Caja.

'Upala ti jaja' - su mi govorili kada sam bio mali, ali se zbog toga nisam nikada naljutio.

Pravimo tonski studio.

Zadaći se prišlo sa puno volje, teoretskog znanja i manjka para.

Prvo Zoran kupi osmokanalni TEAC magnetofon, fino ga plati.

Kako je na njega potrošio sve što je imao, udari onda prerađivati svoju miksetu, od razglasa. Džaba ti magnetofon, bez miksete se - na njega, nije fatala snimka.

Darko Lovšin se utali sa master – magnetofonom, bez koga se isto nije moglo, a Dražić nakupuje mikrofona.

Tek tada se moglo dalje razgovarati.

Za lokaciju se 'pikuje' baraka Muzičke poslovnice, na Kastelu.
Poslovnicu pogoni dugogodišnji šef vokalnog ansambla Banjalučanke,
legenda Anto Šašić.
Prostor je mala režija i jedna mala prostorija, kao spremište + glavna sala, za
snimanje.
Zoran i Boris su tu sve montirali i instalirali, a onda smo Boris i ja – kao
zvučnu izolaciju, po zidovima polijepili ambalažu od jaja.
Taj, zadnji posao, se pokaže neočekivano opojan.

Ovako se dejtvovalo.

Prvo, mi mudraci kupimo ambalažu od jaja, po pijaci: nešto nam dadnu,
nešto malo i platimo a najviše ukrademo.
Kada smo ih se dobro nakupili – jedno 2000 komada, onda se pristupilo
montaži.
Tehnika je bila da se ljepilo – neka vrsta gumalezunga uspe na pleh, u njega
zamaču vrhovi ambalaže in potom nanose i lijepe na zid.

Oko dve hiljade tih kartona za jajca se nalijepilo a da ni ja, a pogotovo Boris,
tada nismo znali za efekat udisanja ljepila.
Danima se on poslije žalio na glavobolje, a ja navaljivao da se lijepi i plafon
od hodnika.

Ali se studio skucka, pa radnja proraducka.

Prvi posao, u još nezavršenom studiju, se radio za Muharema Insanića –
Fifu.
Projekat je bio snimanje materijala za Slet, koji se imao održati u Banja Luci
povodom – je li, Titovog rođendana, makar ga slavljjenik više nije bio u
stanju posmatrati izravnativno.
Završimo, Fifo pošteno plati. Svaka čast, maestro.

Pravi dobac studija se mjerio nešto kasnije.
Snimalo se osam pjesama čiji sam potpisnik bio ja – Caja
Dobro.

Tom se poslu pristupilo sa do tada – za mene, neviđenom ozbiljnošću.
U studio bih dolazio ujutro, oko deset, odlazio u toliko naveče.
Vraćajući se kući – poslije tih snimanja, bih obično prolazio kraj Bisićeve
kafane, u Zanatskom.

Tu sam, do početka snimanja, sa drugarima i flašom pive u ruci običavao zujati po cijeli dan.

Tih večeri – prolazeći kraj lokala, se nisam mogao načuditi ljudima koje sam tamo zaticao, kako stoje sa pivom u rukama, tako zujeći od ranog jutra, je li.

Na realizaciju ovog projekta se potrošilo preko dva mjeseca.

Za glavnu pjesmu -'Sjeta', mi je prateće vokale ispjevala Čehinja Regina. Ona je u Banjaluci bila u gostima kod Rasmire, Vesnine najbolje prijateljice. Inače operaska pjevačica iz Karlovih Vari, Regina – to ljeto, bude zavedena. Darko Lovšin.

Cijelo ljeto ju je Karlovo i Vario joj ga takvim kvalitetom, da se – po povratku u domovinu, odmah preselila u Brno.

Ne bi li joj ga Lovšo, kako ponovo zavrno.

Ništa se, na kraju, od tog mog materijala nije moglo napraviti.

Sa potrošenom energijom na taj projekat sam, kasnije, mogao napraviti četiri LP ploče.

Niti sam imao koga upitati, niti mi je ko išta rekao o tom komplikovanom poslu. Sve sam, na slijepo.

U isto vrijeme se Boris hrvao sa svojim jebatanjama, koje su – u najmanju ruku, bile krupne kao i moje.

Ali se vrijeme nije izgubilo.

Učilo se.

Naučeno će kasnije koristiti kako nama, tako i onima čije je vrijeme nadolazilo.

Prvi objavljen rad ovog studija, je ploča Starih znanaca.

Ja tada bio u vojsci.

Na par dana pobjegnem i svo vrijeme potrošim zapomažući im.

Na nekoliko pjesama sam sa njima pjevao dionice baritona.

Nema društva gdje se svirala gitara, a da moja Vesna nije pitala svirca 'znaš li onu, el Muharem?'

Meni je najljepša bila zadnja sa albuma, 'Zasviraj cigo..?'

Skoro sam, ovdje u studiju sidnijskog radija SBS, prekopavao po starim pločama i nabasam na tu, Starih znanaca.

Nevjerovatno!

Poslije moje vojne obaveze, Buce Kenjalović radi dječiji festival (komponovane pjesme, sve se prvo snimalo) na kome se već ozbiljno bavim produciranjem.

Konačno opredjeljenje za bavljenjem tom najosjetljivijom djelatnošću, pri snimanju, se – kod mene, učvrstilo pri realizaciji mjuzikla 'Kočoperitis'. Nezapamćeno popularna predstava našeg Narodnog pozorišta.

Glavni protagonisti bili Ljilja Josipović i Boris Pržulj.

Uspio sam bio napraviti da svaki glumac ispjeva svoj song i da to sve pristojno zvuči, makar jedan dio njih jedva da je imao sluha.

Radilo se sedam noći, do jutarnjih sati.

Atmosfera – pri snimanjima, je svaki put bila odlična. Baš, svaki put.

Dio euforije se prenio jedno jutro pred zgradu Doma kulture.

Tu su Seša Vukosavljević, Pikica i Ljila u pola pet igrale Kan-Kan, pjevajući 'Bezobrazne balavice', tu noć snimljenu pjesmu iz mjuzikla.

Prvakinja u glumi, Seša je to bila i u šarmu.

Zadovoljan rezultatom, direktor Franjo Petrušić me poslije angažuje da – po njegovim uputama, radim muziku za predstavu 'Tamo kamo je otišao drug šimun'.

U toj je predstavi glavni lik glumio Adem Čejvan, najslavniji glumac banjalučkog pozorišta. Psihološka drama, teška.

Studio brzo napreduje, novi uređaji stižu jedan za drugim.

Zoran odlučuje da se pravi 24-kanalna mikseta, izvođač radova će biti lično. Pomagati će Boris, malo ću lemiti i ja.

Taj je poduhvat bio u rangu kao kada bi na primjer Hakija, koji je pravio odlične čamce za vožnju Vrbasom, odlučio napraviti podmornicu.

Da jedan stane i počne se himberom himberiti.

Dijelovi za miksetu se kupuju vani, pa se pristupa lemljenju.

lemi danas, lemi sutra
a sve kontam 'da je vutra'

Lakše bi se.

To bude gotovo, uporedo se završi i jedna malo manja mikseta, 16 kanala široka i sa tim, studio bude konačno formiran.

'Mi gradimo generator, generator gradi nas', su glumci skandirali u nekom filmu, koji sam gledao u sklopu idejne nastave, u vojsci, šalabajzera Veljka Bulajića.

Taj ću slogan primijeniti ovde, za Plazmu.

Osposobili smo prvo sebe, pa onda neznan broj autora i muzičara, da se izraze precizno.

Popularni festivali dječijih pjesama, koje je sa toliko uspijeha organizovao Bucu Kenjalović će u studiju biti zapisani i tako se sačuvati, kao trajna vrijednost grada.

Plazma će – u određenom vremenskom periodu, odigrati krupnu ulogu u stvaranju banjalučke rok – scene. Pitati Nešu, Rafija, Tahira, Momu i Dubeta.

Sa Vidom Husedžinović Dražić pravi 'dil', i 1989. godine, nakon skoro 10 godina od ustanovljenja, studio preseli u Dom kulture.

Iz ovlaš idejice i sitne prćije se tako razvije prvi, pravi – pravcati i za to vrijeme nimalo naivan, tonski studio grada Banjaluke.

B O S A N A C (na privremenom radu u Sloveniji)

Od zemljotresa 1969. me nije ništa jače zdrmalo do pojave albuma 'Pljuni istini u oči', slovenačkog sastava Buldožer.

Ta će ploča, odlučno utjecati na prepoznavanje muzičkog puta kojim želim ići, u isto vrijeme udariti snažan pečat na filozofiju i shvatanje životnog.

Kada sam 1983. pročitao u novinama da frontmen i glavni član, tada već rasformiranog ansambla Buldožer, traži basistu za svoj novi orkestar, ne odolim izazovu.

Sa gitarom putujem u Kopar, na audiciju.

Prođem je.

Tako počne moja suradnja sa grupom 'Marjanov čudni zajec', Marka Brecelja, iz koje će – nešto kasnije, proizaći album 'Svinjam dijamante'.

Moj boravak tamo nije bio lak.

Sa Markom sam dijelio sobu, u stanu njegovih roditelja.

Dnevnicu mi je bio crveni cener, za koji se – u koparskom Expres restoranu, mogao dobiti tanjur mineštrona i dvije šnite kruha.

Da bih tu - tako, uopšte mogao biti, onda sam svakih dvije nedjelje po par dana dolazio u Banja Luku.

Tu bi mi Boris naštimavao da po nešto produciram, pa bih – sa zarađenim, gonio nazad u Kopar, nanovo.

Jeste, istina je da se kod Slovenaca radi.

Vježbalo se osam sati, svakodnevno.

Istina je, međutim, da se kod njih i duva.

Duvalo se svaki, isto svakodnevno.

Probe ozbiljne i studiozne, duvka prvorazredna.

Znaju Slovenci da se konj ne goni, ako mu se ne da zobi.

Znaju Slovenci.

U grupu ulazim nakon što si je njihov basista, na nekom žuru i iz polu zajebancije, pucao sebi u glavu.

Pucao si je u usta, ali je preživio.

Bio sitan kalibar.

Materijal se uvježbavao šest mjeseci, volio sam svaki sat tog treninga.

Nakon realizacije ploče, u tonskom studiju Boruta Činča, u Ljubljani, još pola godine sviram na njenom promovisanju.

Van slovenije smo svirali tri koncerta u Zagrebu, dva u Beogradu, tri u Novom Sadu (gosti nam bili Ekaterina Velika – kod bubnjara Firčija smo i spavali) i jedan u Slavonskoj Ožeži.

Sloveniju smo prokrstarili u cjelini.

Na nekim od koncerata, uz prodanu kartu, posjetiocima dajemo po jedno kuhano jaje. Znali smo ih farbati i potpisivati, češće ih samo dobro prokuhati.

Ideja je bila jasna, ali nikada ni jedno na nas ne bude bačeno.

Budu pojedena ili – za uspomenu, kući odnesena.

Upoznajem se i družim sa članovima Lačnog Franca i grupe Pankrti.

U Banjaluci, na Markovo insistiranje, sviramo koncert u baraci mjesne zajednice Borik.

Gost nam je bio Feo Volarič, sa svojom poezijom, na trkaćem biciklu.

Odličan koncert, odličan sprint Fea.

Ako nisi bio, reće ti raja koja je gledala.

Na svirke, van Slovenije, smo putovali obavezno vozom.
Sa sobom bi vukarili instrumente, pa je tu znalo biti jebe, najkrupnije vrste.
Od presjedanja u rocku desetak minuta, sa kompletnim instrumentima, do
hranjenja po željezničkim kolodvorima.
Na stanici u Kopru je jednom lokomotiva razbucala pojačalo, koje se – u
brzini, ostavilo preblizu šinama.
Ishrana, po staničnim restoranima, je često bitno i dramatično utjecala na
moju probavu, ali ću o tome ovdje šutiti.

U Kopru je lijepo živjeti.
More, blizina Trsta, sunce.
Često sam sa Markom odlazio u vizite, kod njegovih prijatelja.
Sjedili smo jednom i kod Ljube Trovača, u kuhinji. Šarenom mušemom
pokriven sto, na njemu dvoguzna crnoga, litra bijelog, kutija napolitanki i
paket Rizla king – size.
Sva zгода.

Marko Breclj je najveća ‘pa-pa-pa-rada’ jugoslovenskog roka, to je za
sigurno. Niko, u staroj Jugi, nije pravio bolje tekstove od njega.
Album ‘Svinjam dijamante’ je najkrupniji projekat na kojem sam
učestvovao – ikad.
Komadi ‘Svuda ljudi – svuda zastave’ i ‘Jesenje haljine’ su ostvarenja, koja
su punu snagu ispoljila desetak godina nakon objavljivanja.

Na Markov tekst pjesme ‘Jen, dva, tri’, ću kasnije – sa ‘Dinarom’, napraviti
hit – narodnjak.
Ta će pjesma biti veoma slušana i omiljena, kod mladih Banjalučana, koji su
odlazili na odsluženje vojnog rocka. Svjedok – Šeha iz Kajaka.

Kritike ploče ‘Svinjam dijamante’ su bile unisono perfektne.
U beogradskom NIN-u su nas toliko bili nahvalili, da je to zaista bilo
potpuno u redu.
Jugoslovenska muzička kritika je, u to vrijeme, moje umijeće sviranja
poredila sa basistom ansambla ‘Leb i sol’, i Japancem, što je češkalo jajca.

Moj odnos sa Markom je bio često buran, ali častan.
Poslije jedne nevjerovatno intenzivne svađe, on napiše i meni posveti
pjesmu, koju nismo uglazbili, ali je eno na unutrašnjem omotu albuma, kao
djelo čiste poezije.

Na svirkama po Sloveniji me šef orkestra predstavljao kao Bosanca na tamo privremenom radu, što je kod prisutne omladine svaki put izazivalo provalu smijeha.

Kasnije sam shvatio.

‘Dobra volja je najbolja’, pjevali smo te godine Kekec i ja, po Sloveniji.

BANJALUČKA ROK - SCENA

Je li neko nekad čuo za karlovačku, tuzlansku, celjsku, šabačku, nikšićku, subotičku, bitoljsku ili bjelovarsku rok-scenu?

Jeste kurac.

Kada manji grad ima jedan rok – sastav, za koji se čulo šire u Jugi, to je nešto značilo.

Mi smo ih imali u jednom trenutku pet.

‘Basdans’, ‘Radio’, ‘Irena’, ‘Duba band’ i ‘Dinar’.

Zove me Tahir, šef ‘Dinara’.

Bas mu svirao Prpić Farfa, gitaru Saša sa medicine, bubnjao Milosavac.

Kibordistu Cakija utjeralo u vojsku. Pomagaj!

Pomagam.

Tahir i Vlado Baošić (VB) pogone uspješno pozorišnu družinu, koja djeluje pri Ekonomskom fakultetu.

Njihova je zajebancija sličila onoj koju su proizvodili Nadrealisti, ali je bila složenija. Oni nisu njegovali ‘skeč’, kao formu izraza, nego rade male pozorišne komade.

Te su se komedijice pripravljale pred odlaske na njihove godišnje ekonomijade, koje su se održavale širom naše nekadašnje, mile domovine.

Redovno su pobjeđivali.

U Dinar ulazim u svojstvu drugog gitariste.

Ustanovljujvam disciplinske kodove, uvodim profesionalne treninge, po ugledu na slovenačke.

Rezultati ne izostaju, samo najjači zaostaju.

Gitaristu Sašu preokupira anatomija, pa nam – umjesto njega, dolazi Dragan Tabaković.

Struja od gitariste, najvišeg napona, a svakako najbolji i najkompletniji, koga je Banjaluka proizvela.

3% talenta i maksimalno vrijeme rada stvara odličnog instrumentalistu.

U Zorana Todorovića je bilo 70% talenta, 90% rada.
Zoke Stojića 50% talenta, 49% rada.

Taba je bio 98% talenta i 980% rada.
Na moj je nagovor otišao studirati gitaru u Grac, ali kasnije.

Odlično navježbani, odlazimo na gitarijadu u Zaječar.
Vozom se putovalo 852 dana, 2 godine i 32 sata.
Taman kada sam se počeo pitati 'jel to java il je san', uđe kondukter :
'Dobar dan !'
Mi oddobardanimo i onda karte, na prozraku.
Imali smo ih srećom svi, pa nam je dozvolio nastavak putovanja.
A da ih kojim slučajem nismo imali, najebali bi.
Dobro.

Tamo zasviramo Tahirovu 'Volim te Bahro' tako, da žiri ne mogne drugo, nego da nam da prvu nagradu.
Kao kad u hrvanju protivnika izvrneš na leđa, pa pitaš – 'Priznaš li !', a on onda kuće – štaće, kaže 'Priznam', e tako smo tamo pobijedili.

Istorijsko – povijesni fakt je, da je Tahir tu pjesmu napravio, prije nego je ideja Novog primitivizma uopšte krenula Bosnom.

Od Zaječara se putovalo nazad opet vozom.
Kasnio u polasku, pa smo ga sačekali, brale.
Kada smo stigli u BanjaLuku, već je bilo izašlo Oslobođenje, sa našom slikom, u zaglavlju naslovne strane.
Na predzadnjoj stranici tog tada renomiranog republičkog glasila, je najpoznatiji bosanski rok kritičar Ognjen Tvrtković, na sva usta hvalio naše ime i umjetničko djelo, izvedeno u Zaječaru.

Koliko drugi dan, direktorica Doma kulture Vida Husedžinović šalje Nikolu Guzijana, kao glasnika, sa ponudom održavanja solističkog koncerta u Sali koju je ona držala pod kontrolom (kontrolirala).

Nikada, ni jedan rok orkestar iz grada, u toj Sali nije držao svoj koncert.

Novinar Boro Marić sa nama pravi ekskluzivni intervju za sarajevski VEN, sa našim posterom na unutrašnjoj duplerici. U koloru, jebo te rok orkestar, u njemu ni trebe, nikakve, a kamo li bez gaća !

Bili smo trodnevna priča grada.

Mnogo važnije, ostali svirci dobijaju podstrek, za rad.

‘Dinar’ svira u domu kulture.

Koncert se spremao mjesec dana.

Vježbalo se u prostoriji Doma, po pet sati dnevno.

Ja momčad uigravam, Tahir razrađuje scenski nastup, Dadi Mras stvari organizuje.

Pojačavamo se Andreom i Tamarom, kao plesačicama, gosti na koncertu će biti Marko Breclj i Igor Bašić.

Spektakl će ozvučavati ‘Lovshin sound systems, lsd’.

Pripeme se odvijaju u grozničavoj atmosferi, pozitivnom energijom se moglo posvijetliti, kome je trebalo.

Za koncert prodamo 800 specijalno štampanih propusnica, više nismo htjeli. Sat prije početka se sala napuni, ispred ostane jedno 300 razočaranih, koji nisu uspjeli nabaviti specijalno štampane propusnice.

Otpusnice nismo štampani.

Koncert bude, pa pređe u legendu.

Odmah se pristupi razradi strategije nastavka ofenzive.

Prioritet damo pravljenju materijala za ploču. Kako, i gdje.

Osam pjesama smo imali, traži se solucija njihovog snimanja.

Da idemo snimati negdje izvan Banja Luke, kućemo u pizdu materinu, bez žita i druda Tita.

Nego, u Plazmu, pa sa Borisom oprobati na već toliko puta oprobani lineker – razradimo.

Dogovori se snimanje.

Matrice se urade za par dana, triput više vremena panemo na vokale.

Lutamo, nemamo ‘sempla’ po kome nastojimo praviti zvuk, nego onako, po špurijusu.

Završimo osam pjesama, devetu, 'Meni ne treba nitko', ispjeva moj Igor. Borisu obećamo da ćemo troškove podmiriti instantno, nakon prodaje snimljenog.

Ne može bez strategije.

Za finaliziranje snimka – remiks, se iz Beograda zove Rade Ercegovac. U Banjaluci igrao u Masleši, u beogradskom glavnom studiju radija – televizije, radi kao glavni majstor zvuka.

Dobar jaran sa Bucom Kenjalovićem, već dolazio miksati album Starih znanaca. Pušio tri kutije 'Drine' ćilimare bez filtera, jeo po dvije velike sa šest ploča kod Muje, dnevno.

On je miksao 'Doživjeti stotu'.

Nakon dvodnevnog miksanja materijal je gotov, spreman za štanc.

Negdje u to vrijeme, se u Beogradu pravi prvi MESAM, festival zamišljen da prezentira ono najvrjednije u muzici, što se – u toku godine, pojavi u državi.

Poziv za učestaciju dobijemo i mi.

Za tu nastupaciju se pojačavamo sos Zoran Todorović, tako da tamo djelujemo u formaciju tri gitare, bas, bubanj i Glastahir.

Spavalo se u hotelu Jugoslavija.

Jebo hotel Kaliforniju.

Jelo se, pilo i mezetilo.

Ko je blentav prosipati.

Odsviramo odlično, sva jugoslovenska štampa to pomene, u odgovarajućim kulturnim rubrikama. Tahir nastupao obučen kao šejk, pa je po novinama izašlo i dosta naših slika.

Najpoznatiji banjalučki menadžer svih vremena, Hari Milanović, nas na MESAM-u upozna sa Škrbom, jednim od muzičkih urednika zagrebačke tvrtke za proizvodnju nosača zvuka 'Suzy'.

'Jesmo li zainteresirani za njih izdati ploču' - glasilo je pitanje tog Škrbe.

Ih !

Sljedeće nedjelje se nađemo u Zagrebu.

Na našoj strani Tahir i ja, na njihovoj – taj Škrba i neka žena, isto urednica, udovica.

Suzy pristane da izda ploču, ali bez para. Dogovorimo, da nam računaju veći procenat dobitka, od prodanih primjeraka.

Za izvršnog producenta projekta se odredi menadžer Milanović Hari, koji je tu isto bio prisutan, ali ga nisam mogao računati ni u naše, ni u njihove. Posao se zaključi.

Hari nas onda zaklete da ni slučajno ne poduzimamo ništa sami, nego da će on za nas sve srediti (organizovati promocije, svirke, ugovoriti snimanje spotova, tv nastupe, štampanje postera i sve ono što prodaje jedan takav proizvod), ‘samo’ kad završi turneju sa Bijelim Dugmetom, koje je on tada vodio po Bosni (Be i Ha).

Ploča ‘Kad dinar dođe na vlast’ izlazi krajem ljeta, 1985. godine. Unutra osam pjesama u duhu Novog primitivizma, vani slika koju je nacrtao Dario Vuković, najpoznatiji banjalučki disk – džokej. U Banjaluku je prvo stigla u knjižaru ‘Glas’, u Gospotskoj. Na izlog ju bio naljepio Mićo Maričić, muzičar, koji je u to vrijeme tamo radio kao trgovac.

Nakoliko nedjelja smo bili strašno ponosni na to, do tada, najveće dostignuće banjalučke rok muzike. Za to vrijeme, međutim, oko ploče ne uradi niko ništa, turneja Dugmeta se zanosa, i dok se sve to završilo, ona zastari.

Tako Hari sjebe i Suzy i nas. Zato ga nisam računao ni u njihove, ni u naše.

Još plivamo Dražiću one troškove, Mićo.

S V I R K E I T E L E V I R K E

Pravimo nekoliko spotova za ‘Dobre vibracije’ i sarajevsko ‘Nedjeljno popodne’. Oni nas zvali.

U Sarajevu sviramo na ‘Primusovom’ koncertu u Domu mladih, sa Elvisom Kurtovićem, ‘Pušenjem’, ‘Kongresom’ i ‘SCH’. Zvao nas Boro Kontić.

Na stadionu u Zenici, sviramo sa svim ovima + Lošinim Plavim orkestrom, Bajagom i Ribljom čorbom. Zvao nas Josip Dujmović, jebo se ti, Hari.

U Foči smo svirali na rukometnom stadionu.

Na sredini terena bila bina, ispred bine tribina, iza tribune – brežuljak.

Pri nastupu se brežuljak neće vidjeti, jer je bio jedva nešto malo viši, od vrha tribune. Ali će se osjetiti, pa ćemo i ‘vidjeti’.

Pred početak priredbe se tribina napuni, napuni se publikom i onaj brežuljak.

Odprilike, na svaka dva posjetioca, se talila po litra konjaka Badel.

Iz flaše bi ga potezala osoba 1 pa dodavala do 2, nakon identične radnje bi subjekt 2 bocu zavraćao do 1, i tako taj-ta-vrlje.

Priredba krene, sa njom i manji ispadi.

Padne prazna flaša, pred binu.

Ja i kolege muzičari samo nijemo kolitnemo očima, čudeći se takvom neotesanluku.

Onda neko sa brežuljka frljacnu kamenčinu, jebo te!

Prestanem se kurčiti, počnem pratiti razvoj pažljivije.

Izađe ansambl ‘SCH’.

Oni su njegovali šizofrenično – manijački rock, tako su ga zvali.

Bez jasnije definisanih harmonskih zahvata i strukture pjesme, svirali su ono što je u svojoj glavi ‘primao’ (tako je to opisivao) šef benda, koji je imao i napismeno, da je šizofreničar.

To je ljekarsko uvjerenje, međutim, bilo dobijeno na linu, radi vojske.

Kada odpočeše, te šefove muzičke impresije, odašiljati fočanskim ljubiteljima rocka, stade se događati nešto, što do tada – u svojoj karijeri ja nisam vidio, ali nikada.

Počeše frcati one flaše Badela na binu, ali ne pojedinačno, nego u nanosima po desetak komada – koncentrisano.

U isto vrijeme, oni sa brežuljka iza tribine zarukaše kamenicama veličine ljudske šake, gore – dole.

Brežuljčani rukaju bez pauze, tako da se vizuelno, pod upaljenim reflektorima, stvara dojam padanja krupnog grada.

U pola izvedene kompozicije orkestar SCH prekida nastup i sa bine guli, u zaklon.

Tu se već nalazimo svi mi ostali nastupači, voditelj, članovi obezbjeđenja i Supmomci.

Desetak minuta traje nepredviđena pauza, raspored nastupanja se na licu mjesta prekraja i na binu izlazi Bajaga, sa 'Instruktorima'.

Uspiju oni te – konjakom dobro nahajcane ljubitelje roka, malo primiriti.

Poslije Bajage - mi. Izademo, šta smo mogli.

Flašama se tuklo još sporadično, nestajalo ih.

Sa brežuljka se, međutim, nastavilo baražom, nesmanjenom žestinom.

Srećom, brežuljčani nisu mogli vidjeti binu, pa su tukli nasumice.

Milosavac je – tokom nastupa, glavu zaklanjao iza ćinela, mi smo se pokrivali iza pojačala i kutija od razglasa.

Nakon skraćenog nastupa se sa bine povučemo časno i bez šljiva, što je bilo pravo čudo, s obzirom na broj i veličinu odaslanih projektila.

Kasnije sam se toga znao sjetiti, kada bih gledao ratne filmove.

Uvijek mi se činilo nerealnim, kad ono neki komandir stoji na položaju i ne jebe, dok oko njega gori zemlja.

Otuda sigurno izreka partizanke Mare 'ne probija svaki metak'.

Svi bendovi, koji su do kraja nastupili, su imali identičan prijem.

Pravo kameno – stakleno krštenje rok sastava Dinar.

Kritičar Tvrtković je, u 'Našim danima', napisao kritiku svirke sa naslovom napisanim masnim, debelim slovima;

'Bahro, duboko si me razočarala'

Ta je svirka bila nastavak 'Primusovih' koncerata, koji su se svirali dva dana ranije, u Sarajevu.

Tu je isto bilo živo, brate Zijo.

U najboljoj tradiciji nogometaša 'Želje' i 'Sarajeva', mladi sarajevski poklonici rocka su se dijelili na Elvisovce i Neletovce.

Za koncert prve večeri je sala sarajevskog Doma omladine bila krcata baš tim poštovaocima zikemu.

Kada je svirao Elvis, onda je pola sale za njih frenetično navijalo, druga polovina im jebavala majku.

Onda sve isto, ali obrnuto, kada je sviralo Pušenje.

Nama, kao i svim ostalim vokalno instrumentalnim ansamblima koji su te noći tamo nastupili su jebali mater složno, i jedni i drugi.

Sutradan je, na istom mjestu bio nastup istih umjetnika, ali pred publikom koja je došla da sluša šta se i kako svira.
Svirali smo odlično, tako su nas i prihvatili.

PROPAD 'DINARA'

Važnost albuma 'Kad dinar dođe na vlast' leži u činjenici da je to prva ploča komponovane muzike, koju je neki bend iz grada uspio napraviti.
Kao takva, ne podliježe stručnoj kritici, makar na njoj ima nekoliko dobrih radova.

Direktno je uticala na izdavanje albuma 'I konje ubijaju, zar ne', grupe Radio. Vidjeli su da može, a gitarista Rafi mi je jednom prilikom rekao, koliko im je to pomoglo, da istraju.

Treba imati na umu da je u to vrijeme, snimiti i izdati ploču – za sastav iz manjeg grada, bila teška zadaća.

Na pjesmu 'Horacije', sa Albuma, Dinar snima filmski spot.

Snimaju ga Bojko i advokat Stanišić.

Trebao nam je lik za naslovnu ulogu, u duhu Primitivizma, pa je izbor pao na Saida Đuzela.

Kako se spot snimao nekoliko dana, onda je problem bio kako ga (Saida) održavati cijelo vrijeme jednako pijanim.

Prije snimanja bi mu tako svakog dana kupovali po tri dupla vinjaka, ali ga jebi, kada bi on dolazio sa – niko ne zna koliko ih već, u sebi.

Spot smo snimili na našoj željezničkoj, i dosta je dobar.

Onda nas zove Sarajevo.

Gostujemo u programu 'Rock – oko', najgledanijoj muzičkoj tv - emisiji, koju je proizvodila njihova televizijska kuća.

Sa nama su tu još 'Pušenje', Elvis Kurtović i Riblja Čorba.

Izvodimo 'Horacija' i 'Konobar', Pušenje – 'Šokiraš me', 'Djevojčice' i 'Ibro dirka'.

Između pjesama, išla žvaka sa pjevačima.

Do tada, neviđeno.

Banjalučki muzički sastav se pojavljuje na televiziji ravnopravno u društvu najpopularnijih, iz posla, a onda se tu nešto i govori.

Pri snimanju spota 'Konobar', sam se u solu bio zaobadao silno.
U završnim taktovima capim neki čiviluk, koji se tamo nalazio, pa – ko doja udri solo, po njemu. Kako sam ga energično tresao, tako se nabijem jednim njegovim krakom, pod oko.

Šikne krv!

Ne prekinu snimanje.

Kada se kadar završio, skoče ljudi.

Rana duboka, da je bila malo višlja – bez oka bih ostao.

Kasnije smo se zajebavali, kako je eto ne žalim dati ni krvi, za napredak i promovisanje banjalučkog roka.

U istom gradu se, malo poslije, pojavljujemo u televizijskoj emisiji Nedjeljno popodne. Snimali smo spot za 'Sabriju'.

Tahir i ja smo odlično pratili važnost scenskih istupa, pa smo se – u tom smislu utalili sa Viktorom, koreografom, što ga je Duška – Puška dovela ko zna odakle i u Dom kulture instalirala, da raju uči modernom plesu.

On pokaže neke fore koje se Tahiru i meni dopadnu, ali to bude bezveze ostalim članovima sastava i oni to 'ne kupe'.

Na snimanju, nas dvojica naučeno izvedemo, što se glatko uzme kao osnova spota. U ono malo što ostane se strpa još nekoliko zajedničkih kadrova, i to bude to.

Spot ispadne odličan, duhovit, u folu kojim smo i Tahir i ja sa Dinarom nastojali goniti.

Ostatak ansambla popizdi

Ja to vidim, ali skontam hajde, proći će ih.

U vozu, na putu nazad, Taba i Milosavac se izdvoje. Poslije malo se vrate i prijave da više neće svirati.

Zamah, koji smo bili uhvatili od Zaječarske gitarijade do izlaska ploče, je izlazio. Istina je, da od uspijeha nije ništa uspješnije.

Do ploče je sve išlo uzlaznom putanjom.

Kada je to sustalo – i u njih se spustalo.

Objeksnjavanja, ubjeđivanja, ali je stvar već bila otišla.

Tahir i ja se onda domislamo formirati vokalnu grupu, po ugledu na ansambl 'One i oni'. Prikluče nam se Ceca Matijaš i Biljana Čeranić, pa kao

‘ABBA’

snimamo pjesmu ‘Lindzi’, parodiju na jednu epizodu sapunjare ‘Dinastija’.
Tekst pravi VB, melodiju Tahir.

Ja pravim ‘Jen, dva, tri’, narodnjak na Brecljev tekst.

U grad onda dolazi Ibrahim Ganović, sarajevski režiser, da za sarajevsku emisiju Rock – oko, pravi prikaz banjalučke rok – scene.

‘Basdans’ je na Subotici osvojio sve što se osvojiti dalo.

Prva nagrada publike, žirija, stručnog žirija, Jove Adamova, Novosadske filharmonije (prethodno dvoje izmišljam, radi jačeg efekta), kompletne muzičke kritike Beograda i Srbije (istina, živa).

Oni su u to vrijeme zvučali spektakularno, na bini se ponašali i izgledali isto, imali par nečujeno dobrih pjesama.

Za Radiom je bio uspješan nastup na gitarijadi u Zaječaru, izdaju ploču sa najmanje četiri odlična pop – hita. Njihov super – hit ‘Mačijim očima’ se, u Zagrebu, kiti komplimentom prvoga na top listi.

Momo i Džebel pogone ‘Irenu’ (bez Irene), Dubrako Pavlišin – Dube je - u produkciji Zorana Todorovića, realizovao nekoliko odličnih komada.

Zabava je mogla početi.

BANJALUČKO ROCK – OKO

Preslušavajući snimku pjesme ‘Jen, dva, tri’, režiser Ibrahim dolazi na ideju, da cijela emisija bude štos mjuzikla Kosa.

Za naslovnu ulogu angažuje Dadu Udovčića, za njegovu saputnicu, u predstavi, bira Blanku – tada glumicu Dječijeg pozorišta.

Spektakularno!

Ta je emisija od Banjaluke tada napravila centar progresivnih tokova muzike cijele Juge.

Glavni gradovi su – u to vrijeme, bili sustali.

Ustanovljene zvijezde bi rutinski snimile ploču, istu po Jugi promovirale koncertima, radio i tv nastupima.
Isporučivalo se ono što se od njih očekivalo.
Osnovnog fola roka – inovacije, nigdje nije bilo.

Sa par muzički interesantnih bendova se – kao centar dešavanja bila nametnula Rijeka, za kratko.
Od njih smo, poslije 'Oka', taj primat preuzeli mi.

Basdans su svirali punokrvni i beskompromisni rok, Radio jako kvalitetan i dopadljiv pop, Irena nešto između, Dube kao neku prislijevsko – hard – rokersku mješavinu i mi Primitivizam, vizuelno snažno pojačani Lazom Dakićem, na harmonici.
Pet profesionalnih formacija različitih muzičkih pravaca, uz odlične snimke i najbolji mogući video.

Stari pjesnik je, jednom davno, opomenuo putnika namjernika da – kada prolazi kroz Banjaluku, ne pjeva.
Okolnosti pod kojima je on tu opomenu izrekao javnosti nisu poznate, ali ja mislim da se to dogodilo jednog akšama, u mehani, kada je u lijevoj držao čokan rakije, desnom nabadao suđuk, a na koljenu mu sjedila prvakinja kotara i cjelarila 'Put putuje'.
Opomena je ovim potvrđena, + da se ni ne svira.
(sem kurcu)

ZAJEB BASDANSA

Nakon ubjedljivo najubjedljivije pobjede na Subotici – ikada, odlučuju snimiti album.
Pjesme rade u Novom Sadu, kod Gabora Lendela - ispadaju odlično.
Oliver Mandić im onda nudi da to izda RTB, ali članovi grupe nastoje napraviti posao sa najjačom firmom - Jugoton.
Vrijeme prolazi.
Uz onoliku halabuku, koju su uspjeli nadići nastupom u Subotici, ploča bi se – potpuno izvjesno, odlično prodala.
Jugoton ih, međutim zavlaci, upravo mi sad pade na pamet, da su im to možda i namjerno smjestili. Ko zna?
Ja se sjećam kada sam šefa orkestra Nešu, nagovarao jedno veče, u Sebastianu, da se manu Jugotona i materijal objave bilo gdje, jer sam dobro

znao šta se dogodi kada pjesma zastare. Ako nema ploče, onda nema regularnih nastupa na radiju i televiziji, jer nemaju pokrića.

I jebi ga.

Ono što je možda moglo biti najjače što je iz grada izašlo, tako ode u pizdu svoje matere.

Djelovali su u formaciji Siniša – bubanj, Denis gitara, Zdenko kibord, Tica svirao bas – prije njega kratko i Gliša.

'Radio' pravi demo snimke za svoj drugi album.

Ostaju bez basiste, pa na molbu Rafija, se prihvatam.

Materijal se uvježbavao u baraci mjesne zajednice Borik, potom se – sa Lovšinom, pogađaju svirke u Sebastianu, četvrtkom. Da se pjesme istestiraju i – tamo gdje treba, poprave i dorade.

Četvrtkom u Sebastianu,

je znalo biti vrlo zabavno. Radio je već imao svoju 'malu raju'.

Mahom djevojčice, redovno dolazile na te nastupe i blejale u Rafija, kao u Grand prix, u ostale – kao utješnu nagradu.

Atmosfera je jako nalikovala onoj - dvadesetak godina ranije, kada sam u toj dvorani nastupao sa VIS-om 'Rich men'.

Demo snimke se rade u Plazmi, Borisu se obećaje trenutna isplata, po ukovavanju pravog snimanja.

'Pravo' se, međutim zakuje, pa tako i isplata, Mićo.

Nije se Dražić ljutio.

On je na to gledao kao na sticanje još jednog novog, dragocijenog iskustva.

Kada sam kod 'novog iskustva':

u vrijeme snimanja Radija se, oko studija, često motala jedna suhaljiva mlada seljančica.

Ravina.

Mušterije bi kupila po pijaci, dovodila na Kastel i - iza zida režije, sa njima ordinirala. Tu zaklonjenu je – sa staze, nije bilo moguće vidjeti.

U režiji bili Boris i ja, kad kroz prozor upratismo Despu, kako se penje stranom na zid Tvrđave, sa velikim durbinom, okačenim oko vrata.

Mi smo njega već vidali tu, oko studija. Prirodnjak, na Kastel dolazio zentati ptice.

Pope se Despa na vrh zida, izvadi iz futrole durbin, i zaleže.

Boris i ja nastavili šta smo radili, zaboravili na Despu, kad pođe nakakvo komešanje, iza režije.

Naćulimo uši, vani upratimo Despu kako i on – sa zanimanjem, gleda u tom pravcu.

Šuš , muš, čujemo mi s vana, kao da se oko nečega pogađa.

Despa onda uperi durbin u pravcu, mi znamo šta se iz pravca sprema.

Kratko zatišje, pa se pođe tresti zid. Očekivano.

Kada se očekivao prestanak trehane, koji je uvijek usljeđivao nekoliko minuta poslije, otpoče neočekivano.

Kutije od monitora počese ispadati iz ležišta, sa zida kablovi – koji su tamo visili.

Zakiva junak mladu, za zid barake.

Mi skočili, pridržavamo kutije.

Vani, iz ležećeg položaja, Despa prešao u klečeći.

Od iznenađenja mu se usta široko otvorila, durbin na očima stabilan.

Pratimo Despu, dalje pridržavamo kutije.

Od rukanja, otpada sa zidova ambalaža od jajca.

Zid odolijeva, mlada nalet izdržava.

Oko dva minuta je baraka drhtala.

Onda je pribi još dvaput – triput, da smo mislili da će tu zid i popustiti.

Pa stade.

Vani, Despa sada stoji punom visinom. Durbin spao na prsa, usta isto otvorena.

Minutu dvije su se iza zida prebiralili, namiještali, pa ka pijaci.

Boki i ja tu brzo na prozor sa druge strane, da vidimo.

Ide ona.

Za njom vojak, briše čelo kapom, Titovkom.

‘Radio’ su bili Rafi Krašovec, Miro Janjanin, Caki, Simona i Neno – kasnije njegov brat.

Janjanin će poslije, u ortakluku sa Sinišom iz Basdansa osnovati ‘Viteški ples’. Napraviće dvije dobre ploče fine, pop glazbe i muzike.

Radiće sa Loknerom, iz Bajaginih ‘Instruktora’, i Kornelijem Kovačem.

Od Neše iz Basdansa će zatražiti jednu pjesmu, da je uvrsti na drugu ploču.

Nešo pjesmu dadne, ali kada je Miro izda, on se onda pradomisli, pa da će ga tužiti...

I taako...

Sa Zelićima, Dinar odlazi na morsku tezgu u Šibenik, bez Tahira.
Tu će sa nama, pred kraj gaže, bubanj svirati Branko Grašo, iz poznate splitske muzičarsko – košarkaške familije.
Bubnjar najfinijeg kova, najbolji sa kojim sam svirao – ikada.
Jednom će doći u Banjaluku, da sa nama zaszvira.

Nakon nekoliko nastupa sa Grašom - kao bubnjarem, ideja 'Dinara' se ugasi.
Eh, kako je Split bio dobar drug.

Dube je još prije toga bio propao načisto.

Džebel iz 'Irene' odlazi u Zagreb.
Skoro sam čuo da je izdao solo ploču, ali pod nekim drugim imenom – kako to već u Zagrebu vole. Kao Busko, Vusko ili tako.
A on Džebel.
Previše balkanski?
Kada sam pjevao na Subotici onu pjesmu Marija Mihaljevića, i mene su bili prezvali, u Tin Nestor, jebi ga.

I tako, cijela jedna – strpljivo i mukotrпно stvarana rok scena grada se osuši, nepovratno.

Dalje se još samo rolla.

I N O S T R A N S T V O (haben sie zimmer frei)

Po sušenju Dinara, počinje period mojih gostovanja u bircuzima i rupetinama Austrije, Švicarske i Njemačke.

U mome su životu bila vremena kada sam imao para, i ona – kada ne.

Bilo je perioda kada bi ih imao samo malo, onda – kada bi ih imao 'onako', i u jako rijetkim sretnim slučajevima, kada sam posjedovao sume koje sam smatrao jako krupnim, makar je to relativno, u ovisnosti već kakvim novcima barataš u životu, + kakav ti je odnos, prema njima. Jasno?

Mene je jebavao odnos.

Našavši se u bilo kojoj od ove tri vrste situacija, ja bih uvijek mislio na jedno; kako ih potrošiti.

Vijerna druga u životu, žena Vesna, mi je u tome jako nalikovala.

Kao limun po pola smo nas dvoje bili, po pitanju toga.

I jebi ga.

Ja sam svoje trošio na zračna dobra (HA U VE), ona na mirise, tako da bi kompletan paket – aranžmani odlazili u havu.

Kako smo stanovali kod njenih, onda je tehnika bila da – kada je počelo stiskati, ona svoju platu da u kuću.

Ono što bih ja zaradio bi dijelili pola – pola.

Dok je bilo mekano, Vesna bi – po primanju plate, izašla na pauzu iz biblioteke i istu – za tih pola sata do sat, sjebavala u cijelosti.

Druga faza je bila kada sam bio goleguz.

Zebila mi je guza. Po dan dva, pa se opet zgrije. Rjeđe se mrzla i cijelu nedjelju. Nekada je samo, od studeni znala i poplaviti, ali se to događalo rijetko, pa me evo kako još na njoj sjedim.

U ljeto 88-me, u Plazmi, ploču snimao Mile Seljak, kako smo ga Boki i ja zvali između sebe, a pred njim – samo prvim imenom.

Iz nekog sela blizu Prnjavora, on se utali sa najpoznatijim gitaristom iz tih krajeva, Belim, koji mu komponuje pjesme i sa Bracom Skopljakom, kod nas, snima matrice (muziku).

Mile Seljak je posjedovao nevjerovatno jaku želju da uspije, kao vokalni solista narodnih melodija.

Cilj – jugoslovenska estradna scena.

Imao je lijepu i ugodnu boju glasa, ali drugu najvažniju komponentu – osjećaj za ritam, on nije posjedovao uopšte.

Kako je – i pored ovog ključnog nedostatka Mile upirao sve jednako, dalje, mi ga nazovema Seljak.

Pola godine smo nas dvojica udarali u osam pjesama, koje su za njega napravili Beli i Braco.

Ljuto.

Snimali smo samo radnim danima. Sa bratom Radetom – harmonikašem, bi on odlazio vikendima svirati u Austriju.
Ni Plazma ni ja, tih pola godine, nismo zaradili druge pare, do njegove.
Taj bih period okarakterisao – kada sam imao malo para.

Jednom, on predloži Borisu i meni da odemo sa njim svirati vikend, u Esterajh. Pristanemo.
Odemo i zaradimo po 640 DM.
Puno para.

Poslije toga, Milence – Svilence mi nudi redovnu svirku, petkom i subotom u Inzbruku, što veselo prihvata.

Ja – do tada, goreg orkestra u svome životu nisam bio čuo.
U svojoj cijeloj muzičkoj karijeri, međutim, nisam zaradio toliko para, koliko sa njima.
Tri mjeseca smo svirali u Inzbruku.
Poslije toga pola godine u nekom selu kraj Bregenca, pa u Sent Galenu, Kuru, Šafhauzenu i ne znam više gdje.
Svo vrijeme se sviralo vikendima, preko nedjelje sam boravio kući, u Luci. Ljuti narodnjaci.
Od zarade kupim Igoru klavir, svoga Renata koga ću – kada se pokvario, prodati Ibrici.

U povratku sa pečalbe, bi samnom svaki put stizao pun gepek đusova, voćnih jogurta i raznih kojekakvih prehrambenih artikala, kojih je tada u našem gradu bilo malo, ili nikako.

Prije svakog mog polaska tamo je Igor pravio 'spiskiće' sa imenima 'Mastersa' i drugih želja, koje sam mu imao ispuniti.
Jednom sam mu donio i zamak, 'Masters', od sebe. 150 kerma, u šilingani. Cajtung, Minhengladbah!

Sviralo se od 18 do 24, bez pauze.
U WC se odlazilo pojedinačno. Dok pojedinac tamo obavlja nužnu radnju, ostatak orkestra - pržaula. Nema odmora do Opštinskog odbora.

Je li mi bilo gore izigravati na bini lakrdijaša ili uzimati pare od onih ljudi što su za njih tamo jebavali svoju mater, ne znam.
Teška njihova muka, moja samo malo lakša.

Nevolja me tu dovela da zarađujem, istjerujući njihovu.
Taka tipa.

Jako puno deviza se tamo zarađivalo.
Jako puno alkohola se, u istovrijeme, tamo pilo.

Poslije svirke bi mi se u glavi smiješali refreni, tu noć razno – raznih
izvedenih melodija, pa se nije dalo šale zaspati.
Pio se 'Musolini'.
Znao sam tačno prolazno vrijeme svakog popijenog. Svirka je morala teći.
Onda bih zadnjih pola sata udario po Štoku, i to bude to.
Spavalo se i pred vratima sobe.

Sa Bracom Skopljakom sam, dva mjeseca svirao animir tezgu, u Minhenu.
Neki Ekić iz Bosanskog Novog, je tamo držao restoran, za Švabe, u četvrti
imena Sent Urban.

Po danu je tu svraćalo malo gostiju, tek po koji.
Glavni posao je bio koncentrisan naveče, od sedam do ponoći, kada se tu
sviralo.
Na spratu restorana smo i stanovali, pa bi – obično, cijeli dan provodili u
lokalu. Igrali karata, zujali.

Ujutro bi gazdin sin odlazio kupovati robu, žena išla svojim poslom.
U dućanu bi tada ostalali Ekić, Braco i ja.
Gazda Ekić je u restoranu bio stalno. Samo bi – na desetak minuta, odlazio
do obližnje pekare kupiti kifli i kruha.

Kako bi on po tu prehranu na vrata, Braco odmah iza šanka.
Nasuo bi si u čašu pive, pa je – tamo stojeći, u roku pet šest minuta, ispijao.
Pri toj njegovoj 'uspisibraci' i 'popijebrači' bi mi normalno pričali, zezali se
ili već šta; radnja se bila uhodala.

Jedno jutro Ekić ode, samo što ga Skopsi savi za šank i nasu – kad ovaj na
vratima; zaboravio ponijeti pare.
Drži Braco onu čašu, svog ga rumen prelila. Ne zna gdje bi – od sramote,
gledao.
Uprati ga Ekić, u prolazu, pa mu – sve se izvinjavajući reče da se dobro
sjetio, da uzme sam, jer da njega – ta čaša točene pive ne košta nego 25
pfeninga.

'Sipaj si slobodno, kad god ti padne na pamet', još doda, pa ode po kruh i kifle, sada sa parama.

Udarimo onda nas dvojica o nesretnom zavraćanju Ekića i neprijatnosti, koju to izazva. Zapalio Braco i cigaru ali ga nelagoda nikako ne prolazi.

'Popi pivu' - predložim mu, 'smiriće te'.

'Ma, jebo ga piva, ko da sam je ja željan. Nego ju je merak popiti lopovski'.

Pa do kraja angažmana, to više nikada ne uradi.

Na tu svirku smo Braco i ja stigli bez prebijene.

Iz Banjaluke nas dovezao svojim mercedesom Ekić, bez instrumenata.

Dogovor bio da nas plati unaprijed, da s tim kupimo šta nam treba, od opreme, pa ćemo kvitati.

Ali se uzjebe nešto oko papira, i mi ne zasviramo, nego poslije četiri dana.

Naravno, da nam za to vrijeme nije dao ni marke.

Mislio sam da smo ga ti put prdnuli.

Prepanem se; kako ću nazad, kući.

'Kada tezgja krene ovako, naglavačke, obavezno se izbistri i kasnije sve lijepo dovede u red' - umirivao me Skopsi.

I zbilja, uganjaše se papiri, propuštene svirke namirimo svirajući slobodne dane, i posao tamo okončamo regularno.

Kasnije sam, na tezgama bez Brace, često upadao u problematične situacije. Po izvlačenju bih se obavezno sjetio starog vuka.

Jednom mi se žalio, za šankom, kako nema pjanca u lokalima koji neće doći do njega, da ga za nešto zategne.

Dok smo pričali, na vrata banu čovjek, dobro cuga, pa drito ka nama.

Kako nam se primače, od Brace zatraži cigaru. Dade mu.

Sa Nadirom Garčevićem, Ežrenom iz Bosanke i još nekim – bogapitaj okle muzičarima, sam oktobar i novembar 1989-te, svirao u Berlinu.

Udaralo se od 21 do 03, svakonoćno.

Jedno jutro naz gazda probudi u 04, da idemo svirati. Samo što smo bili pospali.

Nakon našeg fajronta, u restoran banuo neki lolo sa dvije 'ljepotice noći' – naht kurave. Jedna crnkinja, druga plavuša – naša.

Obe mlade, dobro ružne.

Tu su ih služili alkoholom, dok se lokal dovodio u red.

Kako je mušterija, u međuvremenu bila ječe potegla, u neko doba zaželi i muziku, da sviri.

Do 08 smo pleli za njega i Partizan.

Sala veličine one u hotelu Palas, potpuno prazna.

Poslije svake pjesme se na razglasu svečano objavljivalo:

'Samo za raspoloženo društvo!'

Rušenjem zida, na kraju novembra 89. godine, u tom gradu se završava i moja karijera muzičkih gostovanja, po inostranstvu.

D Ž I N G L O V I

Ante Rubelj napravi 'Music hall'.

Kako je on uvijek bio dobro obaviješten o svim dešavanjima u gradu, tako načuje o 'Plazminom' razvoju propagandne djelatnosti.

Naruči, da mu se izradi džingl za njegovu Muzičku halu, u Mejdanu.

Angažovao se Todorović, da komponuje, solo pjevao Dube, prateće – Ceca Matijaš.

'Dođi u Mjuzik hol' – zaronda Dube, Ceca doda 'super zabava', pa dalje.

Džingl ispadne odlično, gazda zadovoljno plati, izemituje par puta na radiju i to bude to.

Slabokurac – ništa.

Jedva da ga je ko u gradu i registrovao.

Problem se skuži instantno.

Slabo se sluša radio.

U raji – niko.

Neko je samo jednom zakačio da je – čitajući repertoar banjalučkih bioskopa, naslove 'Crno – bijelo u koloru' i 'Povratak Džedaja', voditeljica Jadranka pročitala kako se piše; 'coloru' i 'Jedija', što nas je za taj dan bilo uveselilo.

Cijeli program je bio tipe – ono, domaćica miješa ručak a sa radija nešto čarlija.

Da nije gluho.

Razno / razni 'radio mostovi', 'želje i pozdravi' uz rutinu 'sat zabavnih – sat narodnih', 'za svakog po nešto' i sl. su sadržaji koji su teško nalazili puta, do uha zahtjevnijeg slušaoca.

Radio program za regiju, ne za grad.

Reklame, koje je u takvom stilskom šarenilu veselo – raspoloženim glasovima izvodio duet Mudrenović – Hajduković, nije jebavao niko. Kako se za bolje u gradu nije znalo, to ih se duet nadueto.

Glavni muzički urednik, Buce Kenjalović, je pokušavao razbiti takvu shemu programa.

Tako me jednom zovne i ponudi da radim jednosatne radio emisije, utorkom ujutro od 8 do 9.

Ideja mi se dopadne, automcki javi i kont;

Ako se ima slušanija emisija, koja bi se izdvajala iz ostalog programa, to bi se i reklamama mogao dati zapaženiji tretman.

Ponudu tako prihvatim, ali je uslovim da mi se dozvoli voditi emisiju mojim načinom.

Na njegov upit za vrstu načina odgovorim kako još ne znam, ali da ću ga smisliti.

'Vozi, pa ćemo vidjeti' - kaže Buce i ja napravim 'Radio Romobil'.

Emisija krene, postane jako slušana i onda napanu porudžbe za džinglove prvo polako, poslije tako da ih se više nije moglo naštancati, koliko su ih ljudi tražili.

Džingl sa najjačim impaktom na slušateljstvo, je odmah negdje sa početka, bio onaj Om-kafe, 'Mileni i Mici'.

Vladana, koju sam po preporuci Borisa Dražića bio uzeo za ženski glas u emisijama je bila Mici, ja Mileni.

Iz dubokih tonova, klavirski arpeđo pređe do najviših, Vladana zovne

- 'Mileni..' - 'molim Mici', odgovorim.
- 'kafa' (kao, ona mene nudi, a ja čitam novine)
- 'Jel Om', upitam, ona kaže 'OM', ja srknem i kažem 'aj, dobra kafe!'

Onda promjena muzike, spikerskim manirom izdeklamujem

‘Om je kafa fina, a jeftina!’

Jednostavno, dopadljivo i vrlo efikasno, pokazat će se.

Vlasnik firme OM – kafa je tada bio Zlatko Opolcer, u talu sa Željkom Mijačem. Treći čovjek je Milan Balać, bez tala, nego za tupla. Kada Zlaja početkom rata naguli, onda i Balać tu nešto uloži, pa nastane sprega Mijač – Balać.

Za napravljenu reklamu, mene pošteno isplate.

Kada bih poslije, u njihovo ime pravio na Romobilu neku nagradnu igru, koje sam u tim emisijama praktikovao da bih pojačao slušanost, onda se nikada, ali baš nikada nije postavilo pitanje, koliko sam kilograma njihove kafe – kao nagradu, slušaocima podijelio.

Kada bih se god pojavio u njihovoj firmi, koja je bila locirana preko puta hale Borik, na livadi preko ceste, oni bi me svaki put dočekali kao Titu. Pa bi se titnula i kilica, da se razveseli punica.

Meni zamiriše, oni zaspu. Razlog?

Poslije dvonedjeljnog emitovanja reklame se prodaja kafe poveća toliko, da mi je to ovdje neprijatno i napisati.

Zlaja mi odao.

Padne novi dogovor; kada god mi na um padne kakva ideja za proboj njihove robe, da istu bez pitanja realizujem, uradim neophodno oko emitovanja i njima samo isporučim račun.

Bravo Marija!

Tako sam ja džingl - kao formu u grad uveo na velika vrata, kako se to kaže, kada ga bocneš.

Džinglove sam radio uvijek s Borisom, kao tonskim inženjerom.

Po njegovim statistikama smo ih se – do njegovog odlaska, nalupali oko 7 stotina, skupa sa ostalim kratkim formama.

Na samom početku su koštali mušteriju između 50 i 100 maraka, po uzorku. Kako je potražnja rasla, tako smo i mi povećavali cijenu.

Nije se moglo stići.
Stalo se na 300 kerma. Ni malo – ni puno.

Najteže je početi.
Krene se skromno, pa se u putu uči i ako se istraje – nakon nekog vremena,
se postižu zavidni rezultati.
Samo nemoj stati, dragi čitaoče.

R O M A N A

Prvoklasne reklame sam radio sa Romanom Panić.
Njeni su starci u njihovo vrijeme otkidali na Đorđa Marjanovića toliko, da su
joj – kada se rodila, dali ime po njegovom poznatom hitu.
Odlična sluha, finog soprana, neiscrpne ljubavi za muzikom.
Džingl ‘general company’

‘kiši, kao da jesen
tiho svira neki bluz
kuca čuka, grad je Banjaluka
decembar, pravac dobar – ide novembar

sjetan solo
vjetar duva u saksofon
lišće palo, okraćali dani
jesenji tonovi ‘General kompani’

je pjevala 3 dana po par sati, dok nije ispao onako kako sam želio da zvuči.
Reklama za upamtiti.

Radili smo je u malom studiju u Šoping centru, druge godine rata.

Nekoliko se trgovaca tamo utalilo za generator, pa je to tada bilo jedno od
rijetkih mjesta gdje je bilo struje.
Bilo ju je za izloge, poker automate, radio prijemnike i televizore, ali ne i
erkondišn.
Buka muzike i to malo svjetla bi tako kupcima slali poruku akcije i
poslovanja, usput odvrćajući pažnju, sa od vrućine, crknutih muha po podu.
Ustajalost i težina zraka su u blagoj mjeri i omamljivale, pa je prevara radila
bolje.

Tu sam atmosferu smetao čisteći studio, redajući kasete, preredavajući ih, navlačio i razgrtao zavjese, jer je to bio i način kojim sam si nagonio posla.

Nisam to popodne uspijevao prevariti ni sebe, a gdje kupca.
Da presiječem, odem u slastičarnu preko puta, na kafu.

Odzvanja gluvaja šopingom. Da tiše srčem?

'Kiišiii....', zavuču u to Romana sa radija, i čini mi se svu sjetu svijeta, kao iz kakve kante, izvrnu tu, pred mene.
Vrućina, rat, mrtve muhe po podu i težina zraka pritisnuše srce koje bi – da je moglo, tada najradije stalo. Jebo kucanje.

Za stolom pored sjedila Irena, kasnije žena Borisa Cvike.
Kako reklama završi ona duboko uzdahnu, okrene se i otkide 'Šta je ovo...?'
Ne rekoh joj, a bez veze.

Muziku, za tu reklamu, je svirao Nino Bahtijarević. Samo par dana poslije toga on goni za Zagreb.
Povod za odlazak su bile batine, koje su on i Saćo dobili vraćajući se od Seje - Tašnara, nekoliko dana prije.
Izmarisali ih tri pripadnika hard – 'line'.

Seriju reklama sa Romanom sam napravio za Tvornicu duvana, na neke muzičke motive Madone.
Direktor firme Dragan Čavić isplati više nego korektno + nosi koliko hoćeš cigara, za nagradne igre koje – zbog jebe sa dobavom, slušaocima radija bivaju podijeljene u skromnijem obimu.

Ja tako napravim pedesetak odličnih reklama sa njom, ona od mene nauči seriju pjevačkih trikova.
Sa talentom i naučenim, Romana kasnije napravi uspješnu karijeru pjevačice.

Guljavela inženjera Dražića iz grada je, za mene, u smislu daljnjeg pravljenja džinglova, predstavljala jako neprijatno iznenađenje.
Kako sam u to vrijeme jedva svirao, glavni prihod mi je dolazio upravo od reklama.

Nema Borisa, nema parica i šipanja sisatih konobarica.

Poslovno monotonilo uspijem prevazići ulaskom u sitan tal sa vlasnikom butika Dženeral kompani - Ogijem.

Agent za propagandu.

Ogi kupi malu prostorijicu u najdubljem ćošku Šoping centra, kraj Goranovog 'Van Goga', i da meni, da pravim studio. Prostor veličine i oblika špajze, u kojoj sam nekada proizvodio barut. Ali dobro.

Kontaktiram Tahira Dinara, preko njegovog brata Emira, u Švabiju, da mi proda njegov četverokanalni magnetofon.

On neće.

Nek neće, nek pojede govno – sam bio pomislio, kada sam to čuo.

Preko Želje Kapitalca, jednog od direktora Čajaveca, satupim u vezu sa Lovšinom, koji je isto bio u Švabiji, a također posjedovao takav magnetofon. Lovšin hoće.

Milju ipo maraka, da se plati Želji i on će robu izdati.

Ogi plati, mi magnetofon dobijemo i nakon sitne treniraice sa tehnikom (nije bilo teško, toliko sam nekako i mogao sam skontati) ja ponovo na trasu. Dogovorimo, da za Ogijeve potrebe radim šta treba, što uspijem uraditi drugima – u tal.

Išlo fino.

U sitno, ali se moglo.

Onda Buco Kragulj, jebo hon sliku svoju, zabrani emitovanje mojih reklama, na njegovom Bigu.

Kako se u gradu slušao isključivo Big, tu ga dunem.

Sve stalo.

Kuću – šta ću, udarim štancati audio kasete.

5 kerma jedna, kad je to malo krenulo onda po 7, ali devedesetke.

Imao sam nekih petnaest cedeova, pa promješaj jedno sa drugim, pa promiješaj malo drugačije, i tako.

Steva iz Napolia mi pozajmi još nekih deset, pa sam to pravio malo bogatije.

Kada se za ovu moju djelatnost proćulo, onda se znao zakaćiti kakav gazda kafića iz koj te pita odakle, pa ih uzrti 10, što je iznosilo 70 DM. Znao se pak sastaviti da ne prodam ni jednu po 10 (dana), što je također iznosilo.

H A L V A

Kako to obavezno biva kada nešto radiš a ne se predaješ, tako Ogi jedan dan ukuje sa Borom Savićem, suvlasnikom lanca robnij kuća ‘Paloma’, supermarketa u Novoj Varoši, Mejdanu i Zenitu, da mu se napravi propaganda.

Na moju stidljivu zamjetku kako to Big neće emitovati, Ogi prijavi kako je vlasnik iz Omarske, pa je rad da se i tamo ćuje, kako u Banjaluci prosperira. Big se, zbog nekog razloga tamo nije ćuo, pa je njegov izbor emitovanja – radio Banjaluka.

Ogi i ja izradimo nacrt tlocrta djelovanja.

Marketi Paloma su, u to vrijeme, vrtali ogromne pare.

Snabdijevali su bukvalno cijeli grad, pa je bilo neozbiljno da im se ponudi propaganda za 300 keramar.

Sa druge strane, ja nisam htio praviti kompromis po pitanju podizanja cijene, jer se – u tim krugovima, brzo sve saznavalo, pa da ne ispane ciganija.

To je bio princip koga sem se držao od početka posla sa džinglovima, pa od njega nisam htio odustati ni u tim odsutnim trenutcima, moga materijalnog srozavanja.

Skontam, da se napravi pet razlićitih džinglova, plus slogan, za novine ‘Glas’.

Sa Romanom uradim džinglove a slogan bude

‘Svi su dobri, al’ za loma
bolja je Paloma’

Onda aranžman sa radiom, sa Glasom, naguramo da cijela sofa ispane 5.000 njemaćkih marika, u DM.

On to plati, mi platimo novine i radio, nas zapadne po gara.

Jebo te kara! (od toliko para)

Još sam se jednom, u ratu, slićno zaveselio.

Isto bilo stislo, nigdje parice, ljetna nedjelja, vruće jako.
Zove mene kući Darko Ukmar – bubnjar, kaže ima naveče svirka u Trnu.

Neki jak gazda pravio oprostajku za sina, slao ga u vojsku (srpsku, jaukoju).

Njihov basista zbog nečega svirati ne može, pa ako hoću, kaže pogodili 100 kerma, po glavi umjetnika.

Da mi ne treba ni pojačalo – govorio Darko kroz telefon, nego samo gitara.

To me – na onoj vrućini potrese i baci u tešku desperaciju – šta ću i kako ću.

Moju gitaru ja bio dao Ogiju, da je drži kao dekoraciju u izlogu njegove radnje, pa kažem Ukmaru da moram prvo vidjeti ima li šanse i kako, da je odande izvadim.

Nedjelja – sve zatvoreno.

On onda da će me sačekati sat dva, dok to ne vidim, pa ako ne – tražiće drugog.

Trka po gradu, za Ogijem.

Nađem ga: 'Jebo te to, ko će kvariti izloga!'

Zalelečem, i on nekako, hajde.

Šoping se otključa, izvadim svoga Gibsona.

Popodne oko šest na svirku sa Darkom, sve mi pred očima igra stojka, a u grlu – briga brojka.

U to vrijeme, nema ko koga nije zajebo, ako su u pitanju bile kakve pare.

Tu se međutim radilo o orkestru Gere harmonikaša koji je važio za časnog i poštenog – razuvjeravao me Darko, kao da je čitao moje misli, pa jedino ako zajebu njega, da ga onda trubim i ja.

Sa Gerom – do tada, ja nikada svirao nisam, a bar dvije godine nisam držao gitaru u rukama, što je dodatno znojilo uši.

Stigli mi na odredište, nekakva hala.

Poredane klupe prekrivene bijelim pak – papirom, na koje će se iznositi:

kokošija supa, sarma, krmeće i janjeće pečenje, izrendani slatki kupus – za salatu, kolačići, na kraju kafa.

Po redu, kako ide.

Rakija, vino, pivo i konjak su već bili stacionirani, jednako crni i žuti sok, za djecu. Na prvoj klupi do bine – i flaša Balantajna.

Gosti se tek skupljaju, ja vrlo nervozan. Hoće li me ko zategnuti za papire?
Hoće li me ko prepoznati, pa izazvati skandal?
Cijelo vrijeme rata nisam putovao tako daleko i u nepoznat svijet.

Namjestili se instrumenti.
Gera zaboravio neki kabl, jebo se on, pa nagario po njega u grad.

Sjedimo, čekamo, kad 'Muzika, hajmo!', prodera se sa sredine hale tajko.
Dok on do bine, mi već gore.
Mi za instrumente - on za zadnji džep, od hlača odijela.
Isuka gutu.
Odvadi pet, pa od jednog do petog.
'Aj, jebo se ti Gera, gdje si?!'

Kontam ipak – dobro je, on to zbog 'la prikazo', a u stvari nas odmah isplaćuje.
Ma, nema Gere, pa će svali od nas morati otkinuti cvanciku, da se i on podmiri, a bez veze - zbog kabla.

Udarili mi bez njega.
On u to vrijeme svirao sintisajzer, pa obaška vodio harmonikaša.(ko će prtiti harmoniku)
Nema Gere.
Prodoše tri četiri pjesme, kad eto opet onoga oca slavljenika, na binu.
Za džep, pa ponovo po 'orlanda', svakome.
'Šta je ovo', razrogačim se, a sve psujem Geru, jel kakav sad razlomak ima da se dijeli.

Ide Gera.
Pravimo kratku pauzu, da se namjesti.
Dok on štima, mi ga svi kletemo – da kako će to uraditi, da ga jebo kabel i žice, kad onaj otac slavljenika odozdo zagrumi, 'Muzika!'

Počnemo imidijatno, reko – klasični lažnjak, ali moraš, čovjek se već fino pokazao.
Samo što krenusmo, gazda na binu: sve isto + šesta stoja za novodošlog.

Svira muzika živo i veselo.
Eto onda neke bake. Polako, vodi je jedan.
Popeše se, ona rukom u njedra, odatle izvadi maramicu.
Mrvu ustišasmo, zentamo.
Razveza je.
Izvadi smotuljak, pa po onome što ju je vodio, posla.
Voditelj od jednog do zadnjeg, svakome justo.
Slavljenikova baka. Živa bila!

Sala se u međuvremenu napuni dupke. Jede se, pije, pleše i budaleše.
Pauza za nas, da se založi.
Koliko pet založaja, kad opet ona fina boja glasa – 'Muzika!', i mi brzo
gore.
Tako do tri.
Rastal – po 740 DM.

Dođem kući, Vesna se probudila: 'Jesu li platili ?'
'Jesu, ali samo po 40.'
'Nek pojedu govno, nama opet dobro.'
I ja onda izložim fakte.

R A D I O R O M O B I L

Prvu emisiju udarim odmah na zajebanciju.
Izmišljeni intervju sa lafo igračem 'Borca'.
Ja kao radio-voditelj Idriz Saltagić (sa onim specifičnim izgovaranjem slova
'R', tako da nije moglo biti greške, koga imitiram.

Skeč je tekao

Idriz – 'Hoćete li vi G'r'uhonjiću danas ig'r'ati lijevo k'r'ilo ?'
On - 'Neću.' (isto ja, izmijenjenim glasom)
Idriz – 'Hoćete li G'r'uhonjiću onda ig'r'ati centa'r'halfa?'
On - 'Neću'
Idriz – 'Onda ćete G'r'uhonjiću sigu'r'no ig'r'ati
centa'r'fo'r'a?'
On - 'Neću ni centarfora.'
Idriz – 'A što ?'
On - 'Zato što ja nisam Gruhonjić.'

Bezazleno, sitna zajebancija, ali se Idriz najedi pravo.
Poslije emisije me Bucu isprati do kapije radija, kaže ‘dođi i sljedeći utorak, pa ćemo vidjeti.’
Sljedeći utorak ja dođem ponovo.
Emisija će ići, ali samnom – nit ko zbori, nit me jebe za suhu šljivu.
Neprijatna atmosfera.

Utorkom od 9 ujutro, su se održavali savjeti radija i tu bi se okupljali svi oni, koji su pravili program.
Po završetku emisije sam morao proći kraj njih.

Prvih par mjeseci bi oni, kada sam prolazio, držali spuštene glave.
Zadubljeno bi nešto pisali, radili, ili već bilo šta.
Ne postojim.
Izuzetak bili Bucu, glavna urednica Rada Božić i moj drug Ivo Mažar, koji je tu radio kao tonac. Sa Zoranom Babićem, koga sam tu sreo, ću kasnije postati drugar, u Australiji.

Emisiju radim dalje, ali nikada ne znam hoće li se sljedećeg utorka emitovati nova. Ja dođem, ako niko ništa – tresi.

U takvoj psihozi i raspoloženju sam radio četiri – pet mjeseci.
Onda direktor radija javno pohvali moj rad, pa se situacija popravi.
Ne previše.

Štoc uspješnosti emisije je bio da svaki puta donesem po neki novi foliće, što mi je prilično polazilo za mozgom i glasom.
Nakon kojekakvih doskočica i skečića, počinjem prenositi šta se radi i događa u gradu. Uzgredno gradivo;
Ko je kome šta rekao, ko se zavalio na poker – automatima, ko je kome šta napravio, i to. Tračevi.
Bitno bilo samo da se radi o ljudima koji se mutlaju po gradu.

Termin ujutro od 8 do 9 je za radio emisiju idealan.
Vrijeme kada se po kancelarijama i kafeima pije kafa, ljudi se sabiraju.
U toj atmosferi je, pominjanje koga poznatog iz grada, privlačilo pažnju slušalaca.
Kako su pominjanja bila obavezno bezazlena, to se tako niko nikada meni požalio nije.

Dapače, ljudima bilo drago, jer su – za to jutro, znali postati razlogom neke šale i priče.

Razni pozdravi tipe – 'Prijatno ispijanje kafe radnici Pivare žele kolegama iz Jelšingrada',

'Osoblju Doma kulture želimo sretnu novu fasadu', i slični, su ljudima bili komični.

U vrijeme onih 'green' štocova sam znao prozvati

'Kožara, je li vam neprijatno jutros!', ili 'Celuloza, ispušta li se šta?'

S A R O M O B I L A

Emisija se prvo zvala radio LA – LA:

Na jednoj od prvih emisija LA – LA napravim zajebanciju na račun firme 'Glas'.

Postojala je redovna radio – rubrika 'listamo stranice Glasa'.

Voditelj bi tada slušateljstvu čitao glavne naslove i ono što se smatralo najinteresantnijim, da se novine bolje prodaju.

Taj je list tada bio stroga kanta.

Najčitaniji članci bili repertoar bioskopa, sportski rezultati i strip 'David'.

Ja najavam 'Listamo stranice Glasa', isto kao i oni.

Onda, u potpunoj tišini, izlistam cijele novine. Sa radija se, znači, čuje samo listanje. Na kraju odjavim sa 'prelistali smo današnji Glas – za vas'.

Šala prođe odlično i među radnicima te medijske kuće.

Ubrzo poslije pokretanja prvog banjalučkog TV programa 'Lokomobil', koga će ponedjeljkom od 6 do 7 poslije podne voditi Rajko Vasić, ja svoj prezivam u 'Romobil'.

Voditelj TV emisije postaje redovan predmet sitnog podjebavanja, sutradan ujutro između 8 i 9.

Banjalučankama i Banjalučanima je bilo drago dobiti svoju TV emisiju, da se u republici (Be i Ha) čuje malo šta se i tu događa.

Način na koji ih je predstavljao Rajko međutim, nisu voljeli.

Po gradu su ga ganjali jer im je trebao za promovisanje raznih poslova i ideja, ali omiljen – nije bio.

Moje šale na njegov račun su bile bezazlene, ali se on svejedno od njih znojio i osipao.

Jedna od šala kojoj se grad slatko smijao je bila

'Banjaluka! (svečanim glasom objavljujem)

Ko može zavaditi TV Lokomobil i radio Romobil, kada su to dva oka u tvojoj glavi!!

Mada je istina – doduše, da na jedno frliš!'

Kako je – unatoč svim nabrojanim negativnostima program Lokomobil ipak bio jako gledan, to se Rajko u to znao uživljavati i često onako – šepuriti. Ja onda nagazim.

Nakon pola godine je svima jasno da je emisija Romobil klasični hit.

Radio me je plaćao pet maraka po emisiji, zbog nečega više nisu mogli. Ja onda dogovorim sa Domagojem i Šekijem iz 'Kajaka', Zlajom iz 'Ringa', Sovom iz 'Formule' i Đokom iz 'Kantuna' da u svakoj emisiji, u nekom kontekstu spomenem njihove kafee, a da mi oni onda za to daju po neku sitnu paricu.

Urednica Rada, mi za to nije rekla nikada ni riječi, ali su mi ostali sa radija – zbog toga, stalno podbacivali klipe pod kolina.

Na Borisovu i moju radost, a posljedično i radija, posao sa džinglovima cvjeta. Svaka nova reklama bi se predstavila prvo na Romobilu, što je bio obično uslov naručioca posla.

Postalo bilo normalno, da kada ko otvara kakvu radnjicu ili preduzeće, u troškove računa i naše pravljenje reklame, plus piksa radiju, za emitovanje.

Emisije dobijaju jasnu vizuru i frizuru.

Za pomoćnicu, uzimam Lejlu Krzić.

Malo poslije napravim identifikacije (skroz kratke džinglice koji fale samu emisiju), tako da je – uz puštanje reklama koje smo pravili, program zvučao veselo i zanimljivo.

Sljedeću godinu mi radio nudi da pravim program subotom od 12 do 3. Prihvatim, i tako nastane 'Radio Romobil Subotom'.

Radim ga složenije po konstrukciji, po folu isto.

Glavna pomagačica mi bude Vladana Stojanović.

Organizujem direktna javljanja Ekrema Beglerbegovića iz Berna i brata profesorice Ivane Domonji – Ivice, iz Čikaga.

Iz Banjaluke se javlja Boris Relja sa horoskopskim izvješćima a čest komentator sportskog programa mi je Čuja Radović, sa kojim sam uz gitaru u programu znao i zapjevati.

U živo, naravno, što je do tada u gradu bilo nečujeno.

Prelazak osamdesetih u devedesete se u gradu zapamtio po - do tada, nezamislivoj slobodi iznošenja mišljenja – javno.

Po raznim lokacijama grada i svim mogućim prigodama se psovao mrtvi Tito, komunisti, vlade i vladari, kome se moglo – stara i stari.

U kostima sam osjećao da neće na dobro, ali je priredba tekla.

Jedna subote počnem emisiju ovako:

Pola minute prije dvanaest prekinem pjesmu koja se tog trenutka, na radiju vrtila.

Pola minute tišine na radiju stvara jak efekat i kod onih što slušaju miješajući ručak, ili peglajući.

Domaćice tada provjere da im nije nestalo struje.

Ako nije, onda obavezno pomisle da je nestala na radiju.

Na melodiju ‘Druže Tito ljubičice bijela’, tačno u podne solo glasom zapjevam :

‘Druže Tito, kol’ko ima sati ?’

Desetak minuta pauze, pa ponovo.

Tako četiri puta, pa pustim Kleptonovu ‘Lay down Sally’, kako je emisija uobičajeno počinjala.

Na razne načine su slušaoci to doživjeli, ali niko nije ostao ravnodušan.

Moj drug Esko mi je poslije rekao, da je efekat bio sličan onome kada u daljini prolazi sprovod, a svira pleh – muzika.

Povorku ne vidiš, ali se misliš.

Da bih sačuvao stare slušaocce, onda sam stalno smišljao i ubacivao kojekakve novine, u emisije.

Nema štosa koji tada nisam isprobao; od na slijepo prihvatanja telefonskih poziva, mojih 'slijepih' nazivanja, tajnog korištenja magnetofona, po gradu, do odličnih intervjuja sa Vlatkom Stefanovskim, Nenadom Pejićem, Arsenom Dedićem...

Ako ko dolazi svirati, glumiti ili pjevati u grad, prvo gostuje kod mene.

Uživam punu podršku ključnih ljudi sa radija, na čelu sa direktorom Tufekom.

Ostali dalje jedu govna.

Značajne probleme, pri realizaciji emisija, su mi pravili pojedini ton – majstori.

Doajen tonaca, Rajko Karić, je bio stara kara radija.

Ili emituje program nižim nivoom, ili ga prešiša, pa radio fercera.

Nego plavi mantil, pa u kakvu važnu priču.

Ipak, bio je uvijek prijateljski nastrojen prema meni, što se nikako nije moglo reći za tonca Miralema Pevrizovića.

A ja što je taj bio arogantan i brezobrezan!

Najljepše mi je bilo raditi sa Ivom Mažarom.

Muzičar, finog uha, izrazito dobrog smisla za ritam, mi je pomogao praviti odlične, tonski ujednačene emisije.

Dobar je bio i Sven.

S A R O M O B I L A

Emisija se prvo zvala radio LA – LA:

Na jednoj od prvih emisija LA – LA napravim zajebanciju na račun firme 'Glas'.

Postojala je redovna radio – rubrika 'listamo stranice Glasa'.

Voditelj bi tada slušateljstvu čitao glavne naslove i ono što se smatralo najinteresantnijim, da se novine bolje prodaju.

Taj je list tada bio stroga kanta.
Najčitaniji članci bili repertoar bioskopa, sportski rezultati i strip 'David'.

Ja najavim 'Listamo stranice Glasa', isto kao i oni.
Onda, u potpunoj tišini, izlistam cijele novine. Sa radija se, znači, čuje samo listanje. Na kraju odjavim sa 'prelistali smo današnji Glas – za vas'.
Šala prođe odlično i među radnicima te medijske kuće.

Ubrzo poslije pokretanja prvog banjalučkog TV programa 'Lokomobil',
koga će ponedjeljkom od 6 do 7 poslije podne voditi Rajko Vasić, ja svoj
prezivam u 'Romobil'.

Voditelj TV emisije postaje redovan predmet sitnog podjebavanja, sutradan
ujutro između 8 i 9.

Banjalučankama i Banjalučanima je bilo drago dobiti svoju TV emisiju, da
se u republici (Be i Ha) čuje malo šta se i tu događa.
Način na koji ih je predstavljao Rajko međutim, nisu voljeli.
Po gradu su ga ganjali jer im je trebao za promovisanje raznih poslova i
ideja, ali omiljen – nije bio.

Moje šale na njegov račun su bile bezazlene, ali se on svejedno od njih
znojio i osipao.
Jedna od šala kojoj se grad slatko smijao je bila

'Banjaluka! (svečanim glasom objavljujem)

Ko može zavaditi TV Lokomobil i radio Romobil, kada su to dva oka u
tvojoj glavi!!

Mada je istina – doduše, da na jedno frliš!'

Kako je – unatoč svim nabrojanim negativnostima program Lokomobil ipak
bio jako gledan, to se Rajko u to znao uživljavati i često onako – šepuriti.
Ja onda nagazim.

Nakon pola godine je svima jasno da je emisija Romobil klasični hit.

Radio me je plaćao pet maraka po emisiji, zbog nečega više nisu mogli.
Ja onda dogovorim sa Domagojem i Šekijem iz 'Kajaka', Zlajom iz 'Ringa',
Sovom iz 'Formule' i Đokom iz 'Kantuna' da u svakoj emisiji, u nekom

kontekstu spomenem njihove kafee, a da mi oni onda za to daju po neku sitnu paricu.

Urednica Rada, mi za to nije rekla nikada ni riječi, ali su mi ostali sa radija – zbog toga, stalno podbacivali klipe pod kolina.

Na Borisovu i moju radost, a posljedično i radija, posao sa džinglovima cvjeta. Svaka nova reklama bi se predstavila prvo na Romobilu, što je bio obično uslov naručioca posla.

Postalo bilo normalno, da kada ko otvara kakvu radnjicu ili preduzeće, u troškove računa i naše pravljenje reklame, plus piksa radiju, za emitovanje.

Emisije dobijaju jasnu vizuru i frizuru.

Za pomoćnicu, uzimam Lejlu Krzić.

Malo poslije napravim identifikacije (skroz kratke džinglice koji fale samu emisiju), tako da je – uz puštanje reklama koje smo pravili, program zvučao veselo i zanimljivo.

Sljedeću godinu mi radio nudi da pravim program subotom od 12 do 3.

Prihvatim, i tako nastane 'Radio Romobil Subotom'.

Radim ga složenije po konstrukciji, po folu isto.

Glavna pomagačica mi bude Vladana Stojanović.

Organizujem direktna javljanja Ekrema Beglerbegovića iz Berna i brata profesorice Ivane Domonji – Ivice, iz Čikaga.

Iz Banjaluke se javlja Boris Relja sa horoskopskim izvješćima a čest komentator sportskog programa mi je Čuja Radović, sa kojim sam uz gitaru u programu znao i zapjevati.

U živo, naravno, što je do tada u gradu bilo nečujeno.

Prelazak osamdesetih u devedesete se u gradu zapamtio po - do tada, nezamislivoj slobodi iznošenja mišljenja – javno.

Po raznim lokacijama grada i svim mogućim prigodama se psovao mrtvi Tito, komunisti, vlade i vladari, kome se moglo – stara i stari.

U kostima sam osjećao da neće na dobro, ali je priredba tekla.

Jedna subote počnem emisiju ovako:

Pola minute prije dvanaest prekinem pjesmu koja se tog trenutka, na radiju vrtila.

Polu minute tišine na radiju stvara jak efekat i kod onih što slušaju miješajući ručak, ili peglajući.

Domaćice tada provjere da im nije nestalo struje.

Ako nije, onda obavezno pomisle da je nestala na radiju.

Na melodiju 'Druže Tito ljubičice bijela', tačno u podne solo glasom zapjevam :

'Druže Tito, kol'ko ima sati ?'

Desetak minuta pauze, pa ponovo.

Tako četiri puta, pa pustim Kleptonovu 'Lay down Sally', kako je emisija uobičajeno počinjala.

Na razne načine su slušaoci to doživjeli, ali niko nije ostao ravnodušan.

Moj drug Esko mi je poslije rekao, da je efekat bio sličan onome kada u daljini prolazi sprovod, a svira pleh – muzika.

Povorku ne vidiš, ali se misliš.

Da bih sačuvao stare slušaoce, onda sam stalno smišljao i ubacivao kojekakve novine, u emisije.

Nema štosa koji tada nisam isprobao; od na slijepo prihvatanja telefonskih poziva, mojih 'slijepih' nazivanja, tajnog korištenja magnetofona, po gradu, do odličnih intervjuja sa Vlatkom Stefanovskim, Nenadom Pejićem, Arsenom Dedićem...

Ako ko dolazi svirati, glumiti ili pjevati u grad, prvo gostuje kod mene.

Uživam punu podršku ključnih ljudi sa radija, na čelu sa direktorom Tufekom.

Ostali dalje jedu govna.

Značajne probleme, pri realizaciji emisija, su mi pravili pojedini ton – majstori.

Doajen tonaca, Rajko Karić, je bio stara kara radija.

Ili emituje program nižim nivoom, ili ga prešiša, pa radio fercera.

Nego plavi mantil, pa u kakvu važnu priču.

Ipak, bio je uvijek prijateljski nastrojen prema meni, što se nikako nije moglo reći za tonca Miralema Pevrizovića.

A ja što je taj bio arogantan i brezobrezan!

Najljepše mi je bilo raditi sa Ivom Mažarom.

Muzičar, finog uha, izrazito dobrog smisla za ritam, mi je pomogao praviti odlične, tonski ujednačene emisije.

Dobar je bio i Sven.